

308689

వృత్తిక రుకీ వృత్తిక రుకీ వృత్తిక రుకీ

VOL. 2. } చెన్న పట్టణము 1916 సం॥ మార్చి నెల 21 వ తేది మంగళవారము } NO 299
సంపుటము. 2. } రాజకీయములకు సంబంధించిన వృత్తిక రుకీ } సంచిక 233

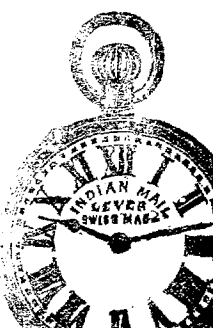

గాంధర్వ పూట
పాఠశాల నియమములు
హిందూస్థానీ కళాపాఠశాల
హిందూస్థానీ కళాపాఠశాల

1 నెం. పూట రూ॥ 80-0-0
2 నెం. పూట రూ॥ 20-0-0 2 సం॥ గారం
3 నెం. పూట రూ॥ 10-0-0 3 సం॥ గారం
4 నెం. పూట రూ॥ 5-0-0 4 సం॥ గారం
5 నెం. పూట రూ॥ 2-0-0 5 సం॥ గారం
6 నెం. పూట రూ॥ 1-0-0 6 సం॥ గారం
7 నెం. పూట రూ॥ 0-0-0 7 సం॥ గారం
8 నెం. పూట రూ॥ 0-0-0 8 సం॥ గారం
9 నెం. పూట రూ॥ 0-0-0 9 సం॥ గారం
10 నెం. పూట రూ॥ 0-0-0 10 సం॥ గారం

క్రొత్త మోటారు బండ్లు
మోటారు బండ్లు
మోటారు బండ్లు
మోటారు బండ్లు
మోటారు బండ్లు
మోటారు బండ్లు
మోటారు బండ్లు
మోటారు బండ్లు
మోటారు బండ్లు
మోటారు బండ్లు

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్
5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది.
చక్కని గోలునుతో వెల 3-0-0 బోస్టేజి 0-4-0

ఇండియన్ మెయిల్ లీవరు వాచ్
5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గలది.
చక్కని గోలునుతో వెల 3-0-0 బోస్టేజి 0-4-0

నల సంవత్సరాది సంచిక
ఆంధ్రోద్యమచరిత్రము! అనంతరయుద్ధచరిత్రము!
ఆంధ్రమహాసముదాయము
ఆంధ్రమహాసముదాయము
ఆంధ్రమహాసముదాయము
ఆంధ్రమహాసముదాయము
ఆంధ్రమహాసముదాయము
ఆంధ్రమహాసముదాయము
ఆంధ్రమహాసముదాయము
ఆంధ్రమహాసముదాయము
ఆంధ్రమహాసముదాయము

KATOL
AND NO MICROBES
WILL WORRY
YOU

కాటోలు వత్తులు
కాటోలు వత్తులు
కాటోలు వత్తులు
కాటోలు వత్తులు
కాటోలు వత్తులు
కాటోలు వత్తులు
కాటోలు వత్తులు
కాటోలు వత్తులు
కాటోలు వత్తులు
కాటోలు వత్తులు

సావంతుని వనోపదేశసారసరిల్లా
సావంతుని వనోపదేశసారసరిల్లా
సావంతుని వనోపదేశసారసరిల్లా
సావంతుని వనోపదేశసారసరిల్లా
సావంతుని వనోపదేశసారసరిల్లా
సావంతుని వనోపదేశసారసరిల్లా
సావంతుని వనోపదేశసారసరిల్లా
సావంతుని వనోపదేశసారసరిల్లా
సావంతుని వనోపదేశసారసరిల్లా
సావంతుని వనోపదేశసారసరిల్లా

The Radakrishna Steam Transit Co.,
Anakapally
Proprietor:—Nagulakonda Radakrishnaiah,
GLASS MERCHANT, MADRAS. E.

జూ బు లు

ఆంధ్రవిద్యార్థి మాహాసభ.

I

అయ్యా,

ఈ సంవత్సరము మే నెలలోన వైరుహాసభ, కాకినాడలో నెట్టకేరకు జరుగబోయినదిగా జరుగుననియు, పెక్కుకాఖల కళాకారులలో విద్యనందుచున్న యాంధ్రవిద్యార్థి యువజనులందఱు, నొక్కచోట, సమావేశమగుదుననియు, పత్రికల మూలమున విని కడుసుంతసమంచుండ, తుట్టుతుడ కీ నెల 15 తేది యాంధ్రవిద్యార్థి క 4 వ పేజి 3 వ కాటము దిగువనున్న లేఖ చదివినందు వెన్నెట్టజునునందలి యాంధ్రవిద్యార్థులకును ఆంధ్రదేశమునందలి తక్కిన విద్యార్థులకును మాత్రమే మాహాసభకై లంఘనమునట్లు తోచుచున్నది. కాన నేత సభను సభకు కార్యదర్శకత్వమైన నాసోదరులు తమ సోదర వాత్సల్యము జూపుచు నాంధ్రేతర ప్రదేశములయిన కల్లి కొంట నర్తక పాఠశాల తిరుచనాపల్లి యింజనీరింగుపాఠశాల, కోయంబుత్తూరునందలి వ్యవసాయ, అటవీకాఖల కళాశాలలు మొదలగు చోట్లనున్న యాంధ్రవిద్యార్థులకుగూడ తగిరితి నాహాసభకై లంఘన మన యాంధ్రమాతకులలో నున్న సోదరవాత్సల్యతకు ప్రకాశపడజేయ ప్రార్థించుచున్నాడ.

సూరంపూడి పెదవేంకట మానుసూనులు.

II

అయ్యా,

ఈ సభకు సభ్యులుగ కోవలై మానుమంతరావు శంకులుగాని నెన్నుకొనవలయునని, రామకృష్ణ శర్మగారు ఆంధ్ర దినపత్రికములముగ నూచించిరి. ఈ విషయమున వ్యతిరేకాభిప్రాయములెరుగు నుండరని చాలమంది యాంధ్ర విద్యార్థుల తలంపు. కావున కాకినాడలోని యాహాసభ సంఘ మవారు మానుమంతరావు శంకులుగాని సభ్యులుగ నెన్ను కొని త్వరలో నాంధ్రదేశమునందలి విద్యార్థులతో సహితము ఆంధ్రేతరదేశములందు వివిధ కళాకారుల యాంధ్ర విద్యార్థులకుగూడ నాహాసభకై లంఘనము బంపెదరని కోరుచున్నాడను. మానుమంతరావు శంకులుగాని కాకపోయిన పక్షమున, పితా పుత్రం సంస్థానపు దర్బారులకును ను. సానుగంటి వరసింహారావు శంకులు, వి. యె. గారి నెన్నుకొనిన సభ తన రీతి నుంకరింపబడునని కొందరి యభిప్రాయమై యున్నది.

రావు సత్యనారాయణ,

III

అయ్యా,

గోదావరిజిల్లాకు రాజధానియైన కాకినాడ పురంబున విద్యార్థి సభ జరుగుచున్న వార్త ఆంధ్రదేశముననున్న విద్యార్థులకేగాక, అరవదేశమునందు విద్యనభ్యసించుచున్న ఆంధ్రులకు గూడ కడుసుంతసమంచుండ, యాంధ్రవిద్యార్థి సభ మొదటివత్సరము కాకినాడపురంబున జరగబోవుటయే శుభమాచకములలో నొకటియైయున్నది. దానికి సహాయముగా దేశాభిమానులు, పరోపకారకరాయణులు, అంగసంస్కృతాంధ్ర భాషాప్రేమిలు, ప్రస్తుతము ఆంధ్రహితము కళాకాలాభ్యుదయము, నగు శ్రీయుత కోవలై మానుమంతరావుగారే య గ్రాసవాధితత్వమును వహించినయెడల విద్యార్థి సభ కెంత లాభముకలుగునో, యెంతకీర్తిని బడయునో, యెంతసంజగముగాను, నిపుణులుగాను బుచ్చుకొనో నదియంతయు అన్వేషించి జూదితరవలయునేగాని యిందుచూపుచుటకు నలవి గాదు; కావున విద్యార్థులందఱున వారిని నిశ్చయముగా ఆ పదవికి నేర్పరతురని తలంచెదను.

అగ్రాసవాధితగా నెవ్వరైన నేమి గాని, యీ సభ యాహాసభ సంఘమువారు మాత్రము, తమదృష్టిని ఒకతూరి జతజిక్కి పై పుట్టిపెట్టి, యందు యాంధ్ర విద్యార్థులెవ్వరిట్లు నైన గలరా యన్న ప్రశ్నను తలచిచూడవలెను. జతజిక్కి దేశములో నున్న తిరుచనాపల్లి యింజనీరింగు కాలేజియందు యాంధ్ర విద్యార్థులుగలరు. చత్తీశగిరియను కల్లికోట కాణివ్య కళాశాలయందు ఆంధ్ర విద్యార్థులుగలరు. కోల్కతాబత్తూరు వ్యవసాయ కళాశాలయందు ఆంధ్ర విద్యార్థులుగలరు. అ గాగియందుండెదమున్న యటవీకాఖల పాఠశాలయందు ఆంధ్ర విద్యార్థులుగలరు; కావున వారి నందరిని విడనాడక, కిందిట్లు అనుగ్రహము వారింపంద జూచి, వారుగూడ ఆంధ్ర విద్యార్థి సభకు సభ్యులని తోచినయెడల, వారికిగూడ నాహాసభకై లంఘనము తప్పక బంపి, నామ సభకు సభ్యులై యుండుటకు ఆహ్వాన సంఘమువారిని అన్వేషించి ఆంధ్ర విద్యార్థుల కక్షమున నేమి ప్రార్థించుచున్నాను.

తాల్లూరి లక్ష్మీపతి రావు,

II

ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తువారి కొకమనవి.

అయ్యా!

నేటి యాంధ్రసాహిత్యమున కొకయహోపకారమును, తద్వారాదేశమునకు ఆభ్యుదయముగూర్చు తలంపుతో సాహిత్యపరిషత్తు స్థాపించబడి ధనము విశేషముగా నడుమార్చబడినది. విద్యార్థులకును దేశాభిమానులకు నగుచు కొందఱు పరిషత్తుకొఱకు పాటుపడుచు పత్రికా నిర్వహణ మొనర్చుచుండి రనుట యెల్లరకు తెలిసినయంతయు. కానిపరిషత్తువారి తేముడై శముతో పరిషత్తును స్థాపించికో ఆయుధ్యము పాటించబడుట లేదను అసమృత్తిని జరలలో పుబలచేయుట పరిషత్తువారికి మాత్రమే నుండగనదికాదని విన్నవించుకొనుచున్నాము.

పత్రికయంతయు నిప్పటివలెగాక పూర్తిగా మాన్చు చేయవలెనని మాయాశయము. పత్రికలో పూర్వప్రబంధములు ప్రచురించుట అంతయువశ్యము కాదు. ఈవిషయమును పరిషత్తువారు దూరమాలోచించి పూర్వపునక గ్రంథవిమర్శనము లను కవిచరిత్రములను సాహిత్య కవిత్వవిశేషములను మన యాధునికకవు లేదారినిబోవలసినదియు చక్కగా వివరించుట పరిషత్తువారికి విధి. నిఘంటువువయమైన పరిషత్తువారి ప్రయత్నము లెంతవరకు జరిగినవియు తెలియజేయుట కూడ నావశ్యకము.

కాళిరాజు బ్రహ్మయ్య.

III

హాసాభివండుగ.

అయ్యా!

వసంతకాలము వచ్చుచున్నది. ఎల్లెడలను నయనోత్సవము కలుగజేయుచు మౌనము చిగురులు జేయుచున్నది యున్న హాసాభివండుగ సంభ్రమమున పట్టుబట్టుచు ధరించినవి యో యనునట్లు లున్నవి. పాటలలోని వైరులనుకోసి కళ్లములుచేసి నచ్చినధాన్యములను ఇండ్లలోభద్రపజిలి నుఖులై, తమకష్టములకు ఫలము పొందగలిగితిమిగదా యని తలపోయుచు, కొన్ని మానవులుగా తేలియులే నివాసములగు జేసికొని యున్న కర్షకులు నిజనివాసముల కరుదెంచి, దారాపుత్రాదులతో హాయిగా కాటమును గడపుచున్నారు. ఇట్టి వసంతకాలము ఎవరికి సంతోషదాయకముగా నుండదు? ఈ సంతోషపడనముల మధ్యమున మాపుకుద్దపొర్చిమినాడు ఈపండుగను చేసెదరు. మన ప్రాంతములందు కామదనానాచరింపె ముఖ్యముగ గడుపుచుండుచున్నది. నైవామరాష్ట్రమునందు హాసాభివండుగను మిగులవైభవముతో జరిపెదరట! ఏపండుగ నెక్కడ జరిపినను నదియేకాని, అయ్యది మిక్కిలి హేయములగు కృత్యములతోనిండియుండుటజేసి నాగరికజనులు అందులో నేలబడి జోకృత్యమున కలుగజేసికొనుటకు జంతుసంతతినికీ వారిని తెచ్చి పెట్టుచున్నాడు. హాసాభివండుగ నొక రక్కసి యుండెనట. అనాచర్యములగు నిందోక్తులచే దూషించిన హాసాభివండుగ నని శంకరు డెరిగించెనట. అట్లు మనప్రాయ లాసరింప ఆమె నుడసికడట. కాన నేమి మనముగూడ నారీతి నవాచ్య భాషణము లాడవలెనట. అహ ఏమిపరిజ్ఞానము. శంకరున కెట్టి దుర్బోధ నాకోపించుచున్నాడు. నుండిచెడ్డ లరయక యంత్రాయుక్తములను విచారించక, మొఱకు పట్టుగా కార్యము లాచరించుటయందు మనవారు ముందంజయేకదా? 'అయ్యోకామా' యని నోరునోరు కొట్టుకొనుటకూడ కలదు. కాముడు దనన మై పోయియుండగానే లోకములో నింతటి వారత్వములు జరుగుచుండగా, అతడే బ్రతికియుండిన, నెంతటి శుభములు మూడియుండునో? పూర్వము జరిగిననాని నిష్కడు జగురుట కాశ్రీకములనికదా! కాశ్రీయములే యెంతయును, కాశ్రీయముగా, తమతమ గృహములందు కార్యములను జరిగించు కొనక నాగరిక జనానమృతములగు కార్యముల నేల చేయవలయునో? వైసచెప్పినరీతిని యీ వసంతకాలము సకలజంతు సంరాసములకు సంతోషమేకదా. ఇట్టి సంతోషకాలము లందు మన మేల విచారమును నూచింపవలయును. అన్నిదిన యములందు జేతము నాగరికతకు వచ్చుచున్న యీశమయములో యీలాటి హేయకృత్యములు జరిగించుచుండుట మిగుల హాస్యాస్పకము. మఱియు పొర్చుమినాడు కామదననము చేయుచుండుకదా? మరుసటిదినమున వసంతమాడెదరు. ఆయుత్యన హేయని చెప్పవలయునో? వారాంగముల తేనియెడల ఆ సంభ్రమము సంభ్రమమే కాదు. దారు మిక్కిలి పలచని శ్వేత కర్మములచే ధరించవలయును. దానివైన వసంతము పడిన తోడనే ఆతడికి వస్త్రము జేమానునకంటుకొని పోయి గర్వాంశములు కనుపించు చుండవలెను. అహ! నాగరిక ప్రపంచమా!

నీ నింకను మా దగ్గరకు రాకున్నా జేమి? నిన్నా హాసించువారు మాలో తేక పోయిరి కదా? భరతఖండమా? నవత్రీమై, పవిత్రతమై, పవిత్రతమై యొప్పుచుండు నీ కీర్తి కీలాటి కార్యములు భంగకరములేకదా? నిన్ను వమానమునండి కామవారు లేరా! నాగరికజనులారా! మీతోడివారు అందులై మంధులై చీకటి మార్గమున పోవుచుండ మీరై నను సరియైన మార్గమునకు తిప్పురాదా! తిప్పుడు. తిప్పుడు.

వి. నరసింహాచార్యులు.

తేయాకు తోటలు.

ఇండియా దొరతనమువారి ప్రకటనము.

ఈ నెల 15-వ తేదీని ఒకకలకత్తాపత్రికలో నీపిషయము ప్రకటించబడినది గాని అందులోని యంతయులు సరిగలేవు. తేయాకు తోటలవారు ఆర్థిక మంత్రి సర్ విలియం మేయగు గారితో ముచ్చటించిన పత్రికలో వ్యాఖ్యబడినది. తోటల వారు వాణిజ్య పరిశ్రామిక కాభివృద్ధియగు సర్ విలియం క్లాక్ గారితో ముచ్చటించిరి. యందలి తిరుపిషట ఆదాయము అనంతమైనంత హెచ్చుగ నున్నచో తేయాకుపక్షము తీసివేయబడునని క్లాక్ గారు చెప్పినట్లు పత్రికలో వ్యాఖ్య బడినది. దొరతనమువారి కెట్టి వాగ్దానమును గూడ నియ్యకాలము గాని నేనీ విషయమును ఆర్థిక మంత్రిగారి కెరిగించెదను అని మాత్రమే క్లాక్ గారు చెప్పిరి గాని వైతిరుక చెప్పలేదు.

1-8-1916 వ తేదికిలోపుగా విదేశపురస్తవల యుత్తరపుల ప్రకారము కలకత్తాలో నెలముపాటలలో కొన్ని తేయాకు నకు మాత్రమే ఎగుమతి పన్నునవరము లేదను నిబంధన అందఱును ఆతేదికి పూర్వముకొన్న తేయాకునకంతకును వర్తించు నట్లు మార్పులైనవియును అందువలన కలుగు ఆదాయపట్టము చాల తక్కువయినయై శ్రమచాల తగ్గుననియును తోటలవారు తెలిపిరి దొరతనము వారందుల కంగీకరించి 20-2-16 వ తేదీని కొనబడిన తేయాకుకుగూడ ఎగుమతి పన్ను విధించ నక్కర లేదని నిర్ధారణచేసిరి.

వంజూబు పరిపాలనా రిపోర్టు.

1914-15 సంవత్సరము తాలూకు రిపోర్టు వెలువడినది. వాఙ్మయము వార్తాపత్రికల కీర్తి క్రింది నీ విషయముగ వ్రాయబడినది. ప్రజలకుదర్శావునందు కత్తావలము హెచ్చుచున్నది. తత్కారణమునపనిత్రగ్రంథములవైవాఖ్యానములు, నాటి భాసాంతరికరణములు హెచ్చినవి. ఇట్టి సంవత్సరమునకు సమాజము గు వివాదభావము మాత్రము జీవించలేదు. వార్తాపత్రికలు వార్తాపత్రికా వ్యాపకమునకు యుద్ధము కారణ భూతమై యున్నది. 1910 సం. 1 వ కాననము క్రింది 500 నుండి 8 వేల రూపాయలవరకు ధరావతు కోరవచ్చును. ధరావతులు కోరట మూలమున అదివరకున్న రెండవత్రికల ప్రచురణమును స్థాపించ నుద్యమించియుండిన నూతనపత్రికల స్థాపనమును ఆగిపోయినది. వై కారణముననే మూడు పత్రికలు ప్రచురణమును మానుకొనినవి. గత సంవత్సరమున జమిందారు, ఖిల్దార్, లోయలు గజెట్టు ముద్రాలయములు దొరతనమువారి వశమొనర్చుకొనబడినవి. స్థానికప్రభుత్వమువారికోరికవై 14 వార్తాపత్రికలకు హెచ్చరిక లాగుబడినవి. నెలత్రయవై యాదృష్టవశమున పత్రికా విమర్శనములు సంకల్ప ప్రకరణగ నుండెను. కాని ప్రజలలో ఆందోళనము కలిగించు వదంతుల వెల్లడించుటచే ప్రచారణముగల కొన్ని వార్తాపత్రికలవై ముద్రాకాలము కాననము ఆమలు జరుపబడినది. "ఖిల్దార్తోక హక్కిక్వట్" అను గ్రంథ ప్రచురణమున ఆర్యులకును సిక్కులకును చర్యబయలు జేరినది. అందువలన గ్రంథరచనమును అధికార్లు ఆపు చేయించిరి.

కావలయును

చంద్రికా కేశనువాసిని, తేలు మంతు కొనువారలు.

కేశనువాసిని వెల సీసా 1-కి రూ 0-11-0 అ. తేలుమంతు వెల సీసా 1-కి రూ 0-10-0 అ. కేశనువాసిని తేలుమంతుకల్ల పూర్తిస్త్యమునకు మెచ్చి కడప కల్లెరుగారగు ఏ. ఆర్. వాసర్తి, సి. వి. ఇ. వి. సి. యస్. గారు బహుమాన పతక మొసగి యున్నారు. తేలుమంతు నుబియాయినో సాము గానను చేయబడును. ఏజెంట్లకు మంచి కమిషన్యవబడును. ఒకసారి పరీక్షించి చూచినచో మీకే తెలియును. అనేక యోగ్యతాపత్రికలు రెంటికి యివ్వబడినవి.

చంద్రికాస్తోమ, ప్రొద్దుటూరు మదరాసుప్రెస్ డెస్క్.

వృత్తాంతములు

సంయుక్తరాష్ట్రముల కానవసరము:—ఈనెల 29వ తేదీన భరణసభలో పురపాలకసంఘ కానవసర చర్చించబడును.

తంతివార్తలు:—మెదపాటేమియూరును నూత్నముగ బాసాడును తంతివార్తలు చేరుటతో సంతగా ఆంధ్రులుగట లేదని అధికారులు తెలిపిరి.

మెయిలు స్త్రీయరు:—2 వ తేదీ తపాలను గొనిపోవు చందన అరేబియ అను మెయిలుస్త్రీయరు ఈనెల 16 వ తేదీ దుర్భాగ్నమున నూయెబ కాలువను దాటింది.

మెయిలు స్త్రీయరు బయలుదేరుట:—హిందూ కేశవు తపాలాలోను 240 మంది కృత్యాచిరులలోడను, కేరళోయా అను మెయిలుస్త్రీయరు నిన్నటి (20-2-16) దినమున బొంబాయి నాకాశ్రయమును విడిచినది.

ఇండియా కాన్ఫెరెన్సు సభ్యత్వము:—సర్ ఫిలిప్స్ న్యూఢ్రువగారికి మారుగ కాన్ఫెరెన్సు సభ్యత్వమును స్టేటు కేబ్లరు గారు సర్ మార్షల్ ఫెర్గిసన్ రిజు గారిని నిమిమించిరి.

పతన పుస్తకములు:—పాఠశాలలలో నువ్వెలా గిండు మరయార భాషాపతన పుస్తకముల బావితాను తిరువా నూర్గురు దొరికినవివారి గెజెటులో ప్రచురింపబడి కలరర మును అడగించినది. ప్రజలు సంకల్పపీటెందిరి.

కార్యేపండితుడు:—కార్యేపండితుడు శ్రీల విశ్వ విద్యాలయమును గూర్చి కంగరాష్ట్రీయ ప్రభువులతో చర్చించుట ఈనెల 18వ తేదీన కలకత్తాన వర్ధిరి. 18వ తేదీ నువ్వనిందిరి.

కాశీకుటకేసులో విడుదలచేయబడిన ముద్రయలు:—జలేంద్రనాథ న్యాయాధిపతి సురేంద్రనాథ ముక్కరి అను వార ల్లికపురు కమిషనర చే విడుదలచేయబడి మరల ఆరెన్సు చేయ డిరి. వీరికి నిర్బంధవాసము విధింపబడును.

మింట్రోస్మరణవిషయము:—అలహాబాదులో భరతఖండ వాసు లందరును మింట్రోస్మరణ గౌరవాధ్యక్షులు కట్టించుచున్న స్మరణ చిహ్నము పూర్తయ్యెడి లోటు కేసుయన్నార. బొంబాయినుండి రెండుపకములు రావలసియున్నది. కచ్చివతోడనే వారిగూడ ననుచున్నది.

అలహాబాదు ప్రాంతీయపరిషదులు:—ఈమందిర నిర్మాణము చాలయెరుకుగా జరుగుచున్నది. అక్టోబరు నెల నాటికి పూర్తియగును. ఎక్కిర్రోయ కంకాల సేవకుయట వలన వేసవి లో బాధ తగ్గగలదు.

బొంబాయి దొంగతనమువారి కాన్ఫెరెన్సుకాక సంఘము:—గొ.దబ్బు.డి. పెక్కుడ్ నీ వి. ఇ.; వి. సి. ఎస్. గాజీ బహుళగ సంఘసభ్యులగ గొ. సి. ఎస్. కర్తీను నీ ఎస్. వి. పి. సి. ఎస్. గాని నియంతకము శ్రీకళ్యాణిరెగారి యనుమతి పడనీడి.

సంయుక్తరాష్ట్రకానవసరము:—ఈసభ ఏమిల నెల 1-వ తేదీన జరుగునని ఇందరతో తెలియజేయబడినగాని సభా సమావేశ దినము ఈ నెల 29 వ తేదీకి నున్నబడినది. ఆ సమావేశమున అయోధ్యరాష్ట్రయందలి జమీందారీల కానవసర సభలో ప్రవేశ పెట్టబడును.

సింలా సమాచారము:—చాలాకాలమెడల కాశీ నిన్నటి రాత్రియందు కడగండ్లలోగూడెన పెద్దవాసునిను. నేటి ఉదయమున (18-8-16) గూడ వానిగారిని ప్రస్తుతము కితబాధ ప్రబలియున్నది. వర్షము గొంతుచేయక కల్మిలోపకారయై యున్నది. సింలా జనాభాతరుకుచున్నది. కచ్చేరిల్లియు అదిరకాలముననే తమకార్యముల నిర్వర్తించుచుండును.

నిర్బంధవాసము చేయబడినవారి విడుదల:—లాధి యావా దిహ్యుటి కమిషనరు అగ్గురు అలిగారికి పొరగు వైని ఉగాండ ఇనుపదారిలో కొంతకాలము వుంచేసిట్టియు ప్రస్తు తము నిర్బంధనివాసమును విడుదలించు చుండెట్టియు నిం దింకా వాస్తవ్యులను తుత్తొరవాను బాధ్యర కావాను అనువారలను నిర్బంధ నివాసము నుండి విడుదలచేసి వారిని ప్రాంతీయ పరిషదులలో చేర్చిరి.

గురువల విద్యాలయమువారి కట్ట ప్రధాన సభ:—ఈ సభ కంగ్రిగో జరిగినది. పదకొండు గురుస్వాతములు కట్టముల నందిరి. వీరిలో వారు గురు ఆర్య సమాజ నేత నొనరుచుని ప్రమాణముజేసిరి. వేద భర్తయును బోధించి నొక స్వాతము మోసేమనుదీప్తమునజేబోవును. లాలా మన్ని రాజుగారు సభావాక్యముగ నుండిరి. గురువల ఉత్సవమును సంబంధించిన నిమ్మ బాతులసభకుచొసగా రథ్యత్వకహించురు.

రక్షానేరవారి కట్టపరిశ్రమ:—మంగళగూడలోనుండు నూతన కట్టశ్రమకాలమున తెప్పి నెంట్లు గవర్నరుగారు వాడ బోయిరి పట్టుబెట్టెమోగ్యును చరిత్రకు వివరించుచు స్వాగత వత్తమును బూతులుకక గావచ్చెడిరి. కట్టపరిశ్రమ కల్పిర్ధి నొందింప నీమనా రొండ్లిన కాన్ఫెరెన్సేదవము గవర్నరుగారికి వార్ష మును గావించిరి. బాల్. ల్విక ప్రభుత్వ త్తర మెంతయు ప్రోత్సాహజకమై యుండెను.

రాడిపట్టి దొంగలు:—ఆసంతపురము నుండలములోని రాడిపట్టి గ్రామమునకు రైల్వేస్టేషనువిశేషమారముగలేవన్న ను మార్గమున దొంగబాపయెరు. పోలీసువారు దొంగల నవ్వవత్తును కట్టియు దివకు బోతు గావారివోపిడి మానలే దు ఈబాధను నొంగిండుటకు ఇప్పటి స్టేషనుకు తూర్పునకు చునువ్వల రాకపోకలవనుకొని మానుటయుగా నొక తిన్న క్లెలుస్టేషను నేర్పవలస యెడల దొంగల బాధ తగ్గిజనులకును పోలీసువారికిని సౌఖ్యము కలుగగలదు అని ఒక విశేషము వార్తాము యన్నాడు.

హర్షింజి క్రభుత్వ:—క్రస్తుతము చేయబడిన ఏర్పాటుల ప్రకారము హర్షింజి క్రభుత్వ ఈనెల 31వతేదీ మధ్యాహ్నమున ధర్మింజరమునువిడుదలుచేసి రాయిగారిని పీఠోణపు నిమిత్త యు రెం. 15 నిమిషములకు దొరకనమువారి మందిరమునకుపుర ప్రభువులు మన్న గువారు విచ్చేయుదురు. రాజప్రతినిధి ధర్మింజరమును రాజకీయగౌరవములతో విడుదలుగాని బొంబాయి లో ఏపీయ 2-వ తేదీన చేరుట రాజకీయ లాంఛనోపేతము గాదు. గొ.దబ్బుయందు హర్షింజి, సర్ జేజ్జు నుమూలె, తెప్పి నెంట్లు కర్నూలు మేన్సుజేజ్, కెప్టెనుల ప్రామ్, హర్షింజి గార్లు రాజప్రతినిధి ననుసరించురు.

హిందూకేశ ఆర్థికాధిపతిలదర్బాస్తు కమిషను:—హిం దూకేశకేశకేశాధిపతి సారముట మున్నగునివ ములు గూర్చి లైసువత్రిక ఒక కమిషను ఏర్పాటు చేయబడునని వెలువరించినది. ఆయననూనింపబడిన కంగరాష్ట్రీయదగు వ్యా పారముకు సర్. ఆర్. ముక్కరి గారయిరి. పొరనిజాతియుదకు ధరికడకు వ్యాపారస్తుకుకు సర్ దొరబ్ తాలాగారయిరి, చువామ్మడి చునుకు వ్యాపారబ్బాదయలల సాతకు సర్ ఫెలా ల్పాముకరింబాయి గారయిరి. కలకత్తాలో ననునయన్నాడు. వాణిజ్యపరిశ్రామిక విషయమునకు చేయుచున్న పాశ్చా త్యులప్రతినిధు లెవ్వరును ఈసంఘమున లేనట్లువోచుచున్నది. పాశ్చాత్యు లెవ్వరయినచుండినను వారు కలకత్తావారు గారు. సంఘమువారు హిందూకేశమున విచారణము చేసెవరని స్పష్టమగుచున్నది.

బొంబాయి యంత్రీకాలాధికారుల ప్రతినిధి:—బొం బాయి యంత్రీకాలాధికారులు, అమావదావాని యంత్రీకాలాధికారులు వంతులప్రకారము కానవసర సభ ప్రతినిధిని బం పుట యాచారమైయున్నది. ఈసం. కునభ్యునిబంపబొంబాయి యంత్రీకాలాధికారులకు వంతులచ్చినది. వీరు సర్ జిన్నాపెటిలు గారి నెన్నుకొనిరి. ఈసం. కునకు వీరితోగూడ మరెవ్వరు నిలుగురనిఇందరతోఅనుకొనిబడినగాని మిద్రులమున్న గువారి మూలమున రాజీకరిగివాదలేకయె నిన్నా గారు యంత్రీకాలాధికారుల ప్రతినిధిగ నెన్నుకొనబడిరి. వీరు బొంబాయి యంత్రీ కాలాధికారుల సంఘాధ్యక్షులును, పురమండలి వెక్కుయంత్ర కాలల ప్రతినిధియు అయియున్నారు. వీరి పితామహుల వే. సర్ వివరము ప్రభువుమున నొనబడినది.

శ్రీరంగుకు వారివై ఫిర్యాదు:—కావాను అను లోడా బాతీయదొకకు శ్రీరంగుకు (జనానామిషను) నకు సం బంధించిన గొర్రుమున్నుకు శ్రీరంగువై 311 కెక్కుకు క్రింద ఉదకుండలము డివిజనుల పోలీస్టేటిలు గారవచేసిన ఫిర్యాదు ఈనెల 20వ తేదీన విచారణకుబడినది యుండెను. గ్రామకల్యణ కార్యలో హామకాకపోవుటచే గురువారమునకు నేను వాయి గా జేయబడినది. కెక్కుకుకుకు హామకాకపోవుట బంధువులు

కావాను నిమిత్తము ఫిర్యాదిపోదు 18 ఏండ్ల పాశ్చాత్యముగల యాని మిషను మందిరమునకు నెట్లెకు. కాని ఆమె మరలి ఇంటికిరాలేదు. అందరకు ఫిర్యాదియు మరెవ్వరును ఆమె ను జూరుటకు నెట్లె. ఫిర్యాది యామెను జూరెను. ఆమె ఏమియు మరల ఇంటికిపోవునని కట్టుబట్టెననియు, మిష నువా రామెబలరంతకుగ వాసి ఫిర్యాది యామెకు వెడల గొట్టెననియు ఫిర్యాది తెలియజేసెను. కాన ఆబాలికను కోర్టుకు రప్పించి మిషనువారి యధీకరమునకుటకు యానె ఇస్తా యెవ్వము వారయవలసినది ఫిర్యాదికేకపు కేసు కట్టుటలి గాను కోర్టువారి బార్ధించెను.

బందిపోటువారుల ఆశిము:—మీరతు గో గుర్రపు కం డెనులు జరుగు మైదానమున కొందర బందిపోటువారులు కుపాటలను కట్టుకొనియుండిరి. 12 వ ఆర్మీకడకువారిని కెప్టెను వాట్యును గాయకు కెప్టెను మేన్సుఫియరు గాయకు మరీ కొందరును ఆటకేగ బందిపోటువారులు వారివైరు కుపాటలను గాల్చిరి. కాని ఆర్మీకడకువారు బందిపోటువారుల కళ పకునుకొనిరి. వారివైరు కేసుచేయబడెను. మీరతు జిల్లా జడ్జిగాను వాలో నొకనికి యాజ్ఞీర ద్వీపాంతరవాసమును మరి ముగ్గురికి ఏదేరీ సంకల్పములు కారాగృహ వాసమును విధించిరి. వారు అలహాబాదు ప్రాంతీయకాశి ఆశిలు చేమగ నొకనికి మాత్రము యాజ్ఞీర ద్వీపాంతరవాసమును కౌట్టిజేసి 10 సంకల్పములు కారాగృహ వాసము విధించిరి. కెప్టెనువారి కేసును భూమిపరచిరి.

కష్టపూనులకు విశిష్టము:—తెప్ప నెంట్లకర్నూలు సర్ తిరువాద్ద రాగర్నూరు కొంతకాలమునుండి కష్టపూనుల విశిష్టసూర్య పశోధకులు చేయుచుండిరి. కైవో కాడే ట్టు అను ముందుచుట్టవలన ఇక్కడికి వీరివ్యాధిని పూర్తిగ మాన్పిరి. వారిలో నొకడు ఆ గ్లవైద్యకాఖగో కర్నూలుగా నీ వేశమున పుచ్చెనెను. ఆత డీవ్యాధిలలన పని మానవలసినచ్చె ను. ఆత డీవికర్నూరున వ్యవస్థకుబడెనీ ఆంగ్ల డేజియనేగీ విడుద కుండ విక్సెరు సాగించెను. ఇప్పుడేదని కాకోగ మేమి యను లేదని ను ప్రసిద్ధివైదుషుల సర్టిఫికేటుల నిచ్చిరి. ఆతి డచట ప్రజలకు నేలలో చేస్తుండును నున్నాడు. మరల వైద్యకాఖలో తనలో చేసెగోరుచున్నాడు. కష్టపూనులకి తగిన విశిష్టను త్వరలో కర్ణాణ చేయవచ్చునని రాగర్నూ గారు తలచుచున్నాడు.

మైసూరు విద్యుచ్ఛక్తి:—విద్యుచ్ఛక్తి మొక్క వారుక వానాటికధికుచున్నది. కావో జలపాతములల లభ్యరే విద్యుచ్ఛక్తి చాలకపోవుట సంభవించుచును. ఇంకొకగాను పిండా, మిరారు ఉద్యుతులు వలన అదరమకు కత్తి లభ్య పడగలదని ఫీట్ ఎల్కెక్రికలు ఇంజనీరుల ఫోన్సుగురు నూనిందిరి. మొదటిదానికి 67.5 క్లు. రెండోదానికి 81 క్లు.ల వ్యయమును. వీటి రెండోలన 4000 కుర్రముల, కెక్కికి న మానకు విద్యుచ్ఛక్తి జరిగగలను. వీరి 50000 కరట హెచ్చుచేసికొనవచ్చును. మైసూరును నూ మైసూరు ఇంజనీరుల కాన్ఫెరెన్సు సభలో ఉత్తర్యకించువును వడ రాను నగరమున విద్యుచ్ఛక్తి కట్టువేయుట, మైసూరు రెండుకూరు ఇనుపదాని విద్యుచ్ఛక్తి మూలకముగ చేయవల యున్నును వాటిని ఫోన్సుగురు నూనిందిరి.

తిరువలి క్లెక్కి వెంటరుంగపిల్లపేడి:—వారతమువారి మును పేక్షభావము. ఈవీధి అనుదినమున జరుగుచున్న అల్లరు లకును, కెబ్బలా అకును మితితేకు. ఇందులక గారణమివీధిని నున్న కల్లుకుకాణమే. నేటిదినమున ఆనగా 18-8-16 తేదీన కొందరు కూరలుచేరి ఒకకూరగ్రి పట్టుకొని విగలటిప్రగం తేదీపంపిరి ఆరేడు బంటరియకుటచే నేమియం చే.జంబా లకపోయెను. దొంగతనమువారు పోలీసు యువ్యోలల నీవిధికి నేర్పాటుజేసినటుం దోచదు. చానుండి విద్యార్థులు సంపాద మలతోనీవిధిని కాపురముకొనిగా వాి ఈవీధిల్లలల నింపకాధికారముక్రింద జదిలి పెట్టెనవీరలగతిమిది కావలసిదో యూనింప కలాల. పోలీసువా రీవిధినిలేకుండుటచే కట్టుకుడి యెల్లుకోడి ననుకజగొనునా నుండనుగా వాి అల్లరులకు, దెబ్బకాటలుకు పురీకజలయందే పోలీసువారులేవన్నచోకొంతముగొండును పిరులలోవా వీరు కాడలాకాయల? దొంగతనమువా రీవిషయ మునుగూర్చి కృద్ధవగొంది తగిన సాను మొవచ్చి కెక్కుకు కలి గింకురు గారమునిజేయుకొను నున్నాడెను. ఆనగా విశేషా బార్ధిముచున్నాడు.

అం. నీతిశీలు. పరివర్తన. అ. పర. శు. శీ. అ. ప్రి. శు. న. (వి. శు. శా.)

దర్శింపజేయుచున్నది. ఈ బంధమును పూర్తిగా తొలగించి యుద్ధబాధక వాదనను తలపడగూడ నీ జీవమును విడదీసి రాదనిన మరయొక చిహ్నమును పంపవచ్చును. రిహ్మీటర్లు మోసము చేసియో సామ్యమును గానిచ్చియో యుద్ధబాధక లేకుండ గనే కూలీలను పంపించుటకు ప్రయత్నించెను. అప్పుడు ఇండియా దొరతనమువారు కలిసిండుకొనుటకు వారి యధికారమును తగ్గగలదు. కాన రిహ్మీటర్లు పశులను కలపంపుచున్నట్లును పరిశీలించుటకు తగినవిధాన మేర్పరచుట సముచితముగాని అందులకు కొంతవ్యయి కావలసియుండును. అయినను ఈ బంధక వాత విధానము నసించియు భారతీయులు సంతసించుట కల్గిన మేమియును లేదు. అదికొంచునని నేడిన భావోచ్చేష గలుగుటకు వారు చాలసంతసము కలుగుచున్నది. హిందూజాతి మునుండి ఇటులనివిధానమున కూలీలను పంపుటకు మొదటినుండియు సంప్రదముగనే యుండెను. కాన నే ఇండియా దొరతనము ౨. ౪ మొదట నెట్లును కీ పద్ధతిని కూలీలను పంపగూడదని కాసిందిరని సంఘము వారు చెబుచును. అందువలన కూలీలను పంపుట కకకాళము గల ప్రదేశముల తగినది ఆ మోరీసుగూడ నీ పద్ధతిని కూలీలను పంపగూడదని 1910వ సంవత్సరమున కాసింపబడినది ఆ కాసనమును రద్దు చేయవలెనని మరల కోరిక గాని దొరతనము వారికింకెంత లేదు. ఈ రీతిగా నివిధానమును తొలగించుటకు ప్రయత్నములు చేయబడినవి. ప్రస్తుతము జ మై కా ట్రి ని దాడు బ్రిటిషు గవర్నరు ఫిజీజీ కేసులకు ను హిందూ వారి నుండియు దేశమునకును మార్చిమే ఈ విధానము ననుసరించి కూలీలను పంపుచున్నాడు. అప్పు డేమియును తలప గమించుటకును దీనివలన హిందూజాతియును అధినివేళములకు కలుగుచున్న లాభములను నిశ్చయించుటకు అప్పటి ఇండియా మంత్రి గారు రాకసంఘము నేర్పరచిరి. ఆ సంఘమున అనుభవములకు ఈ ప్రోద్బోధములను సభ్యులు గా నుండిరి. వారు పరిగ విచారణ చేయలేదనుట కవకాశము లేదు ఈ విధానమువలన నీ దేశమునకు కూలీలను చాలధనము లభించుచున్నదనియు దీనిని తొలగించగూడదనియు నాసంఘమువారు రిహ్మీటర్లకు తెలిపిరి. ఆ కారణముననే నాజుగు సంవత్సరముల క్రితము ఈ విధానమును తక్షణమే తొలగించవలెనని కోరుతున్నట్లును గోఖలే గారు పూర్వమున తీర్మానమును సంఘము వారికింకెంతయులైరి. కాని ఈ విధానమును గూర్చి జేరియులకు చాల ప్రతిఘటన భావముగలదని సభలో జరిగిన తీర్మానము చర్చకునరాదు వాడుగా గోదరించినది. మరికొన్ని విషయములు గూడ నీటివల తెలియవచ్చుటచే అధినివేళములు సంఘమువారి విచారణ సమగ్రియ కాదని వారు స్పష్టమై నేను కొన్ని అధినివేళములకు ప్రత్యేకముగ కొందరిని బంపగోరితిని. సంయుక్త వరగజాలనుండి చాలమంది కూలీలను పంపెదరు గాన అటునుండి యొక భారతీయ ప్రయత్నమున మరయొక నిమిషమర్థము యుద్ధానికి నేపథినివేళములకు పంపవలసింది. వారి విచారణలవలన నీ విధాన మంతయు నొందగలదని నేను తలచితిని. ఒక రీతిగా నది యిట్లు జరిగి యిదిగాని నేనుకోసం రితిని నేనునీరీక్షించిన రితిని తక్షణములుండి తమగ వావిధానములనుంచి సమకూరలేదు. మెక్స్ కిల దివన బ్రాలు గార్లు ప్రాసిన రిహ్మీటరు మాదగా నివిధానములన గలుగుచున్న చెడుగు లంతప్రమాద కరములు కొననియొ చెడుగులకన్న లాభములు మెండు గ నున్నవని యు స్పష్టమగుచున్నది. కాని కొన్ని లోపము లున్నవని వారును స్పష్టపరచి యున్నారు. కాని మొత్తము మీద వారి రిహ్మీటరు సాకల్యముగ చదివినమాదట నీ విధానము నికముందు సాగింపగూడ నంతచెడుగులనున్నదని స్పష్టమైనది. ఇదివంటి విచారణచేసిన సంఘములు జైలుడించిన ఘోర కృత్యములను మీరు వెల్లడించిరి. కాన దీనిని తొలగించుట యత్యవసరమని మేము తలంచుచున్నాం. అంగ్ల జాతి దొరతనమువారు గూడ తలంచిరి.

మీదిగూర్చి నేను ప్రస్తుతము వివరించెదను.

కొన్ని మండలములలో జనసంఖ్యను జేదరికమున అధికమును చుండెడిది. ఈ జిల్లాలలోని వారలె కూలీలు విశేషముగ కలసబోవుచుండిరి. అధినివేళమున మీరంపబడుటయే పూర్తియగుటకాకపోయెను దొరతనమువారు భావించి యుండలేదు. అధినివేళములయందు కూలీల యాధిక్యమును గూర్చి రిహ్మీటరును వెల్లడిపరచు లియబడినది. ఆయా అధినివేళములందు కూలీల కొరతను జీతములను ఇండియాలోని వివిధ భాగములలో నట్టివారలకే యొసగబడుచుండెడి కూలీలైకమునగాక ఇండియాలోను, అధినివేళములలోను అవారపదార్థములు మున్నగు

వాటి ధరలు కూడ సరిపోల్చి మాడబడినవి. అధినివేళములలో ధరలు విశేషముగనున్నవి. ధరలు కూలీలయొడ నెట్లు పర్యవసించుచున్నవో, కూలీలెంత ధనమును కూడ చేయగలరో రిహ్మీటరులను స్పష్టము కాగలదు. పరిమితమునకు సంబంధించిన ఆంగ్ల అధినివేళములు వారికింకెంతిలోను కూలీ వారు వారమునకు పిల్లింగులకు తక్కువ కాట్టియు మాడు పిల్లింగులకు హెచ్చుకట్టియు మొత్తమును నిలువచేయుగలదు. కాని ఈతడు అవార విషయమును భర్తలు తప్ప తదితర భర్తలు చేయరాదు. మానవకోటికి సహజముగ స్వభావమును కూలీవాడైనను దాటజాలదు గాన నతడెంతవైకమును నిలువ చేయవలెడు. ఇట్లు చెప్పటవలన తక్కువకూలీలు నిచ్చుచుండిరి అధినివేళములలోని యజమానులనిందించుటగాని, కూలీలకు ఉండుటన్న లాభము అల్పమునందుగాని నాయుద్ధమును గాదు. కష్టపడిపనిచేసి యుద్ధసములు లేకయుండు కూలీ వాడు తన ఎగ్రిమెంటు ముగియుననినకొన్ని సంవత్సరములలోనే తాను నిజుచేసికొనిన ధనమువలన సౌఖ్యకరముగ జీవనముచేయ వలయును స్థితియుండును. ఏ పురుషునైనను జొచ్చి మర్యాదకరముగ వృత్తిచే జీవనము చేయవచ్చును; లేదా వ్యవసాయము చేసికొని నుభవనముచేయవలె స్థితి నుండును. ఫిజీదీవులనుకూలీలు పోవుచుంటు అగ్రిహ్యమును అసందర్భమును అయియున్నది. ఏలయున ఫిజీదీవులలో నెలకు 25 పిల్లింగులకు సంపాదించుచునేగాని జీవించుటకు విశేషముగ ధనవ్యయముగను. వైవెచ్చు స్వతంత్రమునుండి వేల కొడి మైల్లదూరము కూలీలపొయి అగ్రిహ్యములలో క్రితముచూచుట పడవలయును. ఇంతకంటె అస్సామ, బంగాళమున మీరలపనులు చిక్కగలవు. ఇట్టివోట్లబోవుటవలన కూలీలకులాభముకలదు. స్వదేశమున నుండుడు. ఈలాభము కాలదన్ని మీ విశేషములకు బోవుట యసందర్భము. హిందూజాతియు విడచుటవలన కూలీవానికి లాభములేదని స్పష్టమైనది. హిందూజాతియునుండి పిల్లింగులబోవుటవలన లాభమేమీ న యున్నదేమోచింతయు జనసమృద్ధియుగలజిల్లాలకు కొంత మంది ప్రజలుగ్గి ఉపకాంతి కలుగవచ్చును గాని లెక్కల జరిక్షించి జూడ నిట్లాపించుటకు వీలులేదని స్పష్టమగుచున్నది.

మిగుల సౌమ్యభావమునునెత్తి, వెనుకటిదానికంటె మరింత యత్నమున హితమునునెదియు ఆరు శతావధిము ముగియించును. కలసబోవువారియందు పురుషుల సంఖ్య యధికమై స్త్రీలసంఖ్య చాల తక్కువగ నున్నది. తన బంధక వాత సమయమునందు పరిశీలించి నీ పరిమాణమెట్లు వర్తక నింప జేయుననునదియే మన కవసరముగ విషయము. ఈ సంబంధమున నిందువరము లిప్పుడే ఇండియా దొరతనమువారికి చేసినది. బంధక వాతీయుల జీవనమును దెద్దియేని పారాటంబడవలెనని ఈ విషయము స్పష్టపరచుచున్నది. కూలీలలో మరణపురేలు హెచ్చుగనున్నది. మీరలలో నెందరాత్మ హత్య గావించుకొనెననియు ఇండియా దొరతనమువారు పరీక్షింపజాలరున్నారు.

ప్రతివదిలక్షల ప్రజలకును 45 దు మదరాసునందును 63 సంయోగ రాష్ట్రముల యందును ఆత్మహత్య గావించుకొనెరేలు అయియున్నది. బంధక వాతీయులనుగ్రులకు 20-39 ఏండ్ల వారితో ఆత్మహత్య లభికముగ నున్నది. కాని అధినివేళములలో నిట్లుగాక ఆత్మహత్యలరేలు చాల హెచ్చుగ నున్నది. ఇందులకు కారణము తెలిసికొనచాలమారము చింతి. పరకర్తలేదు. అధినివేళములకూలీలలో పురుషుల సంఖ్య అత్యధికముగను స్త్రీల సంఖ్య తక్కువగనున్నది 1914 ను మార్చి 15 లో పా మెంటు రిహ్మీటరులన తెలియచుచున్నది. ఇరు తెగలవారియందును తెగలకుండువలయు నీలిగ్గి సంసార సంబంధములు పాటింపబడలేదని స్పష్టమగుచున్నది. ఇట్టికొన్ని ధర్మ ఆత్మహత్యను ప్రేరేపించును.

కంట్రాప్టువరకుల సరికొనింది నందులకు కేసులు.

కంట్రాప్టు వరకుల సరికొనిందినపుడై కొద్దిదూరము ఆమరకులను జరిపించుట బంధక వాత విధానములకన్నటికి అగత్య పర్యవసానమైయున్నది. మన హెచ్చరికలవలన ఇట్టి కేసు సంఖ్య చాలవరకు తగ్గినది. కాని ఇంకను ట్రిండాడులో నూటికి 28 చొ. బ్రిటిషు స్త్రీలుగూ 19 చొ. ఫిజీదీవులలో 18 చొ. కూలీలవై కేసులు దాఖలుగుచున్నవి. ఈ యంశము చర్చించునపుడు ఒకనివై రెండుమాడు సార్లు కేసుచేయ బడుచుండునను విషయమును మార్చియు మరగగూడదు. వైని వివరింపదిన కారణములు కూలీవాని ఆత్మహత్యకు ప్రేరేపించును. పరదేశమున విప్లవముగ కొంతకాలముండి కష్టముల కొద్ది పనిచేయవలయునగా అనుతలంపుగూడ వాస నిరు

త్వానాపరచి ఆత్మహత్యకు ప్రేరేపించును. ఆత్మహత్యవిషయమున బంధక వాతీయులకంటె స్త్రీలు విసంభాషి పరిమాణము స్వల్పముగనుట బలవత్తర కారణమై యుండునని వచ్చును. ఈ విషయమును సక్రమమున పరిశీలించు. కూలీవాడు తనకు నచ్చిన యజమానిని తనకునచ్చిన స్థలమును ఏర్పరచుకొనుటకు స్వాతంత్ర్యము లేని స్థితిలో ఆట్టియజమానియొద్దకు ఆట్టిస్థలమును కనిచేయవలసివదని నిష్పందించ వలసిన భాగ్యతమోతు కేటికొ తీరినది.

కూలీల జేమాకోగ్యనివయమున అధినివేళములచర్చకు ఆ వాదభావములతో నేను జూచుచుంటిని భావించవలెను. అధినివేళముల వారేమియును బలమును యత్నమును చేసిరి. వారి కసంబంధ వేరములవిషయమై కూలీలకు వారా గార వాగవేటుల నెత్తివేసినట్టి దొరతనము వారొసరించిన యత్నముల వివరించి యుంటిని. ఈ విధానము ఇంగ్లాండు దొరతనము వారి చే వామోదించుడి ఇతర అధినివేళములలో ప్రకటెట్టు వారి యత్నముగూడ వివరించి యుంటిని. భారతీయులకు కూలీల వ్యవసాయదారుల కొరకై ఫిజీదీవులను వారొసరించిన ఏగ్నటులగుగూడ తెలియజేసియుంటిని. ఈ దొరతన మొదలైన కార్యములకులకు మెక్స్ కిలు, బర్మిక్లెలులగార్ల నూచనములు కారణభూతములగునోకావో చెప్పజాలముగాని వీరతనమువారి చర్చ చాలవరకు మీరల నూచనము ననుసరించి యున్నది.

ఇండియా దొరతనము వారి రంపిన విచ్ఛిన్నము ఇండియా మంత్రి గారు ఇంగ్లాండు దొరతనమువారు సానుభూతితో కరికిలింపి మనలనెంతయు కృతజ్ఞుల జేసిరి. వాద్దా న ము చేయబడిన ప్రతియంశము జడవబడుననియు, మహాన కామ్రెనసు విధానము అంత్యవత ప్రాప్తిమించుననియు వారల భావముల బట్టి వాడు నమ్మకము కలిగినది. ఈ బంధక వాత విధానమును సాగించుట ప్రాంతపుల కంతయు అసమ్యక్తము బుట్టిచించినది లోకమున కంతయు తెలియును. ఇట్టి బంధక వాత తమచిరకాలముననే అంత మొంత గలదు. ఉష్ణప్రదేశములలో కూలీలగ కనిచేయు భారతీయుల వ్యవసౌఖ్యకరము కాగలదనియు విద్యాధియులకు భారతీయులచే కూలీలు కళంకమని తలంప బడిన ఈ బంధక వాత విధానము కర్వలతో తొలగింపబడుననియు తెలియ జేయుట హిందూజాతియును కొనర్చు ఆఖరు నేన ఇట్లు తెలియజేయుగలముల కంత ము సుకృత్యమై నైతిని మానసియులకు దాదాభావమునకీ ముల నాధిపత్యము రావుచా చారిగార్లకీ ప్రోద్బోధించి ప్రభువుగాని తీర్మానము వామోదించుటకు చాలకొని యాడిరి. మరకులను కూలీలకు రిహ్మీటరులు పూర్తిగా తెలుపునట్లుచేయవలెననియు వాద్దా గారు అధినివేళములతో నాలోచించుట మాత్రమే వారియొద్ద ప్రకారము చేయరాదు. వాడులాభమును పొందుచున్నాడు వారు దీనికొకరించక పోవచ్చుననియు అచారిగారు నుడిపిరి. ఇది ఆంగ్ల జేతముల ఆశయులులకు వ్యతిరేకమనియు దీనిని రద్దుపరచుట కంగీకరించినందులకు శ్రీచారికి జేతములు కృతజ్ఞులనియు మెక్స్ గారు నుడిపిరి. తీర్మానము సక్రియముగ నంగీకరింపబడినది. మరల నీసభ ఈనెల 21వ తేదీని సమావేశ మగును.

మాన నమ్రుచావా:—కేసరి పత్రికా సంపాదకులు కెల్గూరు గారినిన్ని విశేషములను మహాత్మత గోవింద్ బాధ జంకరు అనువారలవై బట్టివ మున్నకాఖల ఇంజనీయరుగ నుండి ఫించను పుచ్చుకొనిన ట్రాన్సిమిగు గారు మామోద్యమ దావాను పునా నీటి మేజిస్ట్రేటు గారు కొద్దిగా దాఖలుచేసిరి. గతనెల 22 వ తేదీ కేసు పత్రికాయందు 2 వ ప్రతికాదిచే వాగ్విరుదైన లేఖయొకటి ప్రచురింపబడినది. ఈ లేఖయందు తమవై అసత్యపు వాగ్విరుదైన వాగ్విరుదైనవని ఫిర్యాది వాదము. మాద్యములు వచ్చేనెల 1 వ తేదీనగా తమ ప్రకటన త్రము దాఖలుచేయవలయు.

సర్ మాన్యులర్డ్ గారు.

ఇండియా కొన్ని సంఖ్యలకు జేపింపబడిన మీర బాంబాయి నగరమున నున్నట్లును. బాంబాయి కంపెనీ మేనేజింగు డైరెక్టరు. వర్తక సంఘమునకు 1914 నుండున అధ్యక్షులగు నుండిరి. మీర బాంబాయి కంపెనీ డైరెక్టరులో నొకరు. బాంబాయి కాసన సభలో వర్తక సంఘ ప్రతినిధిగ నుండిరి. సర్ ఛార్లెసు ఆత్మస్తాంగు గారిస్తా న సామ్రాజ్య కావన సభయందు సభ్యులగు నియమింపబడిరి. మాన్యులర్డ్ గారు యట్టిదా రీతిగా దొర్మమునకు నియమింపబడుట కంటె ప్రాప్తము లూరి. ఇదివరలో నీవదని ఇంగ్లాండులోని అధిక సంఖ్యసభ్యులలో నొకని కొరగబడినది. మాన్యులర్డ్ 1902 నుం. డి. వి. ఇ. విరుదమున, 1916 నుం. నైటు విరుదమును బడసిరి.

విషయానుక్రమణిక.	
జాబులు	2
కృతాంతములు	3
సామాన్యకావచన	4.5
ప్రధానవ్యాసము	
గ్రీమెంటువద్దతి నిర్మూలనము	6
యందము	7
ఆంగ్ల సామాన్యకావచనము	8
అ. ఇ. లా. మి. కె. వై. డ్యు. కాల, స్థానిక వార్తలు.	9
వరపరిచన గాడిదు	10
విద్యోగా మహాసంగ్రహము	
విశేషతంత్ర వార్తలు	11
ఇంగ్లీషుతంత్ర వార్తలు	12-18-14

ఆంధ్రపత్రిక

1916 వ సం॥ మార్చి నెల 21 వ తేది

మంగళవారము.

గ్రీమెంటువద్దతి నిర్మూలనము

నిన్నటిదినము ఇండియా శాసన నిర్మాణ సభలో గ్రీమెంటువద్దతిని నిర్మూలన మొనర్చిన వలన కూలీలగుస్థితిని మాన్వహాసినదని శా. పండిత మదనమోహన మాశ్వగాయ తెచ్చినతీర్మానమును అంగీకరించుచు రాజప్రతినిధి గారు చేసిన యవ న్యాసము మరియొకచోట ప్రకటించి యున్నాము. దానిని చదివినయెడల హార్డింజి ప్రభువుగారు వలస కూలీల సందర్భమున నెంత హృదయసంవేదనము నందినదియు నెంత పరిశ్రమచేసి ఇప్పటివరకును కల్పించినదియును సర్థము కాకపోదు. అంతేకాక ఈ గ్రీమెంటు వద్దతియొక్క చరిత్రయు ప్రస్తుతా వస్థయు ప్రభుత్వమువారు కాలక్రమమున గ్రీమెంటువద్దతిని రద్దుపరచుట కిచ్చుకొనుటచే చేయనంగీ కరించిన కార్యముయొక్క పరిమితియు నన్నియు స్పష్టపడగలవు. శా. మదన మోహన మాశ్వ గారు చెప్పిచేరిన ఈ గ్రీమెంటువద్దతి రమారమి ఎనుబది ఏళ్లక్రిందట ప్రారంభమయ్యెను. దాన త్తము పాశ్చాత్య భూములలో రద్దపడుటతోడనే అధినివేశముల వారు దానిస్థానమున నీ క్రొత్తవద్ద తిని ప్రవేశపెట్టిరి. నాటినుండి నెలకొని ఈ మన్యా యవద్దతి వనిచేసినందున కొన్నిలోపములు రాగా 1883-వ సంవత్సరమున దిశాప్రభువు కాలమున నొకశాసనము చేయబడియెను. దాని ననుసరించి కూలీ అధినివేశము చేయవలయునని వాసిమేలుకీల్ల రయుటకు ఏర్పాటులు చేయబడియెను కాని ఆ ఏర్పాటులచే నెంతోలాభము సమకూర లేదు. వానితోగూడ కూలీల చేర్చుకొనువారికి కొన్ని సులభమార్గములు లభ్యము లగుటచే కూలీలెక్కు వ పోవుటకు కారణము కలిగెను. కావున దుస్థితి పెరుగుచునే పోయెను. 1908 లో వలసకు సంబంధించిన చట్టములు ఏ కముఖ మునకు తేబడియెను. అందువలనను లాభము కలుగలేదు. సర్వశక్తులును అధినివేశ ప్రభుత్వ ముల చేతులలోనుండి పోవుటచే వారి ఇచ్చుకువచ్చి నట్లు ఆడుటకు వీలుండినది. గంధిగారు బ్రాహ్మ వాలు ప్రభుత్వమును ఏకీకరించి నిలుచునప్పటికి హైందవభూమిలోని పవిత్ర రోమానలము రాజ

నారంభించెను. హార్డింజి ప్రభువర్యుని ప్రథమదివస ములలోనే దక్షిణాఫ్రికాసమన్వయ రగుల్కొని ఆతని మానసము నాకర్షించెను. నేటాలుకు హైందవ కూలీలు గ్రీమెంటువద్దతిని పోకూడదని శాసించి హార్డింజి ప్రభువుగా రీవిషయమున కార్యోపక్రమ మొనర్చిరి. అయిన నాకాల ప్రాంతముననే గోకలే ఈవద్దతిని తుదిముట్ట రద్దుచేయవలసినదని తెచ్చిన యుపక్రమమును మాత్రము హార్డింజి ప్రభువర్యు డంగీకరింప లేకపోయెను. అందుకు కారణ మాతడే తెలియవరచినాడు. అంతకుముందుండిన అధినివేశ ముల కార్యదర్శిగారు సంగతినందర్భములను విచా రించుట కొకసంఘము నేర్పరచియుండిరి. వారి నివేదకమును హార్డింజి ప్రభువుగారు విమర్శించి యుండిరి. దానినిబట్టి గ్రీమెంటువద్దతివలన కూలీకి మిక్కిలిలాభమనియు అవద్దతిని త్రోసివేసినయెడల ఆర్థికముగా నష్టమనియు సూచితమగు చుండెను. సంఘమున హైందవభూమిలో నుద్యోగములుచేసి యవధవమునందిన మువ్వరుపెద్దమనుష్యు లుండుటచేతను అధ్యక్షుడు ఆంగ్లభూమిలోని పోరోద్యోగ శాఖలోనివా డగుటచేతను హార్డింజి ప్రభువుగారు అనివేదకమును త్రోసివేయ లేకపోయిరి. అయినను న్యాయపరులు కావున గోకలేగారి మాటలలో నిజముండదా యని యాలోచించి ఇండియా శాసన నిర్మాణసభలో చేరిన చర్చాత్మకముచే ప్రోత్స హింపబడి హార్డింజి ప్రభువుగారు తా మిటీవల స్వయముగా చిట్టాలలో మక్కిలుగార్లను సంఘ ముగానేర్పరచి వలసకూలీలపక్షితులను పరీక్షించి సంగతినందర్భములను నివేదకములకముగా తెలి యజేయవలసినదనికోరిరి. ఈపని నిర్ణయించినకాల ప్రాంతముననే మొరిషసుదీవులకు వలసపోవుటలో ప్రబలియుండిన గ్రీమెంటువద్దతిని రద్దుచేసిరి. చిట్టా లలో సంఘమువారు కూడ గ్రీమెంటు వద్దతిని ఖండింపరైరి. లోకము లున్నవి కాని అవి యంత ఎక్కువవి కావనియు గ్రీమెంటువద్దతి కూలీలకు నుపయోగకరమనియు వ్రాసిరి. ఈనివేదకము పై హైందవభూమిలో వ్యతిరేకవిమర్శలు వెలసెను. హార్డింజి ప్రభువుగారును తృప్తులు కాలేదు. చిట్టా లలో సంఘమువారి నివేదకమును చక్కగా పరిశీలించుటయే కాక క్రొత్తగా సంగతులను తెలుసుకొనుటకును ప్రయత్నించినారు. చిట్టా లలో సంఘమువారి నివేదకమే వారియభిప్రాయ ములను ద్రోసిపుచ్చు చున్నదనియు అందులోని యంకెలనుబట్టియే గ్రీమెంటువద్దతి ఆనురమనియు వెంటనే నిర్మూలించబడదగినదనియు తెలియుచున్న దనియు హార్డింజి ప్రభువుగారు తీర్మానించిరి. వెంటనే ఇండియా కార్యదర్శిగారికి వ్రాసి గ్రీమెంటువద్దతిని నిర్మూలించుటకు తగిన ఏర్పాటులు నేటినుండి కావలసినవని వాసంగవలసినదని కోరిరి. యద్ధ కాలమగుటచే బ్రిటిషు సీమలోని యధికారు లీవిష యమునకు దగిన ప్రత్యుత్తర మిత్తురా యని హార్డింజి ప్రభువుగారు సంకోచింపకపోలేదు. అయిన తమ ధర్మమును తాము నెరవేర్చి యుపక్రమ ప్రయత్నము లొనర్చుటలో తప్పుండదని కార్య క్రమమునకు కడంగి. తత్ఫలముగ ఇండియా కార్యదర్శియు ఆంగ్లప్రభుత్వమువారును గ్రీమెంటు వద్దతిని నిర్మూలించు నుద్యమమునైనారు. తా మధి కారారంభమున నారంభించిన మహోత్సమోపక్ర

మము తా మధికారమునుండి వదలిపోవుచోవల నింతఫలవంతమునుదలకు హార్డింజి ప్రభువుగారు ఆనందించుచున్నారనుటకు సందియములేదు. ఇం దులో నాశ్చర్యమేమున్నది. హార్డింజి ప్రభువుగారివిష యమున కొంచెముచుమించుగా ప్రజానాయకత్వ మును బూని కదా ప్రభుత్వాధికారస్థానమునుండి ప్రవర్తించినారు. హైందవ కూలీవాని పక్షమున న్యాయవాదిగాగదా పని నడపినారు. తమకీర్తిలో నున్నంతవరకు ఇదివరకు నుండిన కష్టస్థితులను దగ్గించి నేటిదినమునకు బూర్ణముగా గ్రీమెంటువద్ద తిని నిర్మూలించ మార్గముచేసినారు. నిర్మూలము నకు వారిచ్చిన కారణము లాలోచించినచో నెంత దృఢముగా విషయము నితరులకునచ్చజేయ బ్రయ త్నించినారో అర్థమగుచున్నది. కూలీవాని కీవద్దతి ఫలవంతమా యనునది వారు విమర్శించిన మొదటి ప్రశ్న. ఫిజీదీవులలో నెలకు 20 పిల్లింగులు కూలీ అనగా 13-0-0. అచ్చట బియ్యముధర రూపా యకు 2½ పడి. వంగరాష్ట్రములో కాలమున గోగునార పరిశ్రమాగారములలో వారమునకు 7 పిల్లింగులు రు 3-8-0 సంపాదించుకొనవచ్చును. అనగా నెలకు రు 15-12-0; బియ్యము రూపాయకు 7 7½ పడ్లు. పోని గోగునార యంత్రాలయమున గాకున్న ఆసాముతేయాకుతోటలలో ఫిజీలోకంటె ఎక్కువ కూలీయే సంపాదించుకొనవచ్చును. సం సారమంతయు పనిచేయుకది యైనయెడల ఈకూలీ ఎంతయో హెచ్చును. ఈ పరిస్థితులలో హైందవ కూలీ ఏల వేలమైదు నీర్లుదాటిపోవలెనని హార్డింజి ప్రభువుగారుడుచున్నారు. ఇచ్చటజనము హెచ్చు వలసపోయిన జనసమృద్ధము తక్కువగును అని ఆలోచించితిమిపో, గ్రీమెంటువద్దతివలన ఈలాభ మును లేదు. గ్రీమెంటువద్దతిమీద 7700 వలస పోగా అట్టి నిర్బంధములేక స్వేచ్ఛగా పిసాంగు, సింగపూరులకు పోవువాడు ఒక్క మద్రాసునుండి 117,000 కచ్చించు చున్నారు. సింహళమునకు పోవువారు 190,000 లున్నారు. ఈ రెండు కారణ ములు గాక హార్డింజి ప్రభువుగారి హృదయము నెక్కవగా కరగించిన కారణము మరియొకటి కలదు. గ్రీమెంటుకూలీలలో ఆత్మహత్య మహావిప్ రీత మొనరినది. మద్రాసులో 45 గురు స. యుక్త కరగణాలలో 63 గురు బ్రిటిషు గ్వయానా అధినివేశము స్వతంత్రప్రజలు 52 రు ట్రినిడాడు లో 134 గురు ఫిజీలో 14 గురు ఆత్మహత్య చేసి కొనుకట్ల వలసకూలీలలో గ్వయానాలో 100గురు ట్రినిడాడులో 40 ఫిజీలో 926 గురుకచ్చించుచున్నా రు. అనగా ఫిజీబోవు కూలీలలో వదిలినొక్కడు ఆత్మహత్య చేసికొను చున్నాడు. కారణములు రెండు. ఒకటి వైతికాధోగతి. బ్రిటిషు గ్వయా నాలో నూర్గురు స్త్రీలకు 126 గురు పురుషులు న్నారు. ట్రినిడాడునందు ఆడకూలీల రెట్టింపు మగ కూలీ లున్నారు. ఫిజీలో రెండున్నరవంతు లున్నారు. ఇట్టిపరిస్థితులలో సభమాధమత ప్రబలుటలో వింత యే మున్నది. ఆత్మహత్యలు జరుగుటయేమి యాశ్చర్యము. ఈస్టిండియా నిరంతరము అభియో గముల కీడువ బడుచుండుట కూలీవానికి వినుగు పుట్టించుచున్నది. ట్రినిడాడునందు నూర్గురు కూలీ లుండిన 23 గురు గ్వయానాలో 19 గురు జమై కాలో 12 గురు ఫిజీలో 13 గురు కోస్తల కెక్క

య ద ము

చేసికొనుచున్నారను వార్తలు లేకపోలేదు కాని ఈవర్ధనునైపున మీరు అవస్కందనోపాయ మవలంబించు తరుణము మాత్రము ఇంకను రాలేదు జర్మను లిట్లే ఇంకను కొన్ని వారములు అనిసేయుదురేని ప్రేంచివా రీత్రక్కున వైసను అవస్కందన మారంభించి జర్మనీ ఇటీవల సంపాదించిన కొద్దిపాటి భూమిని మరిల నాచికొను రనుటకు ననుమోదములేదు. అయిన జర్మనీవా రిహొఫ్సు కల్పి మరంగముననే యింకొక్కడ కైక్ల్యము కనబరతు లేమో యను నూహల నొక కొందరు ప్రకటింప నారంభించినారు. వర్ధనుకడ ఈరహస్యోగ సంగ్రామ మిరువప్పుడు గూడ జర్మనీ మరియొక్క చోట మోసము మైదాకి అహగ్రత్తిగా నుండుచో మిత్రమండలిని కరాభవింపజూ గుచున్న దని అభిప్రాయము ప్రబలియండెను. అన్ని యెడలకు మిత్ర మండలి ఏమో నిండుజలకుననే యుండినది కాని జర్మనీ గిక్కురించుటమాత్రము కానరాలేదు. పశ్చిమ రంగమునందలి కండకముల పోరాటమున జర్మనీ విశేషవిజయమునకై ప్రయత్నించుననినమ్ముటకు వీలులేదు. మరియెచ్చులను నేమియు జేయుటకుసంధు దొరకక పోవుటచేత నేదోయొక శ్రోవుడు శ్రోసి కాలము కలసివచ్చినయెడల తనప్రజలను సంతృప్తిపరచి తలస్థరాష్ట్రములను దిగ్భిరు గొలుప నలయునని ప్రయత్నించుచున్న దనుటకు నావంత యేనియు స శయము కానరాదు. అట్టిప్రయత్న మునగూడ జర్మనీ వర్ధనుకడ కరాభవపడవలసి వచ్చియుండుట నిజముగాజర్మనీ యవస్కందనోపాయపటుత్వమును పోనాడుకొనినదని సూచించుచున్నది. దీనినిబట్టిజర్మనీ బలవిహీనమైనదనిగాని ఇక ప్రయత్నము లొనర్పదనిగాని తలంప కూడదు. సంధికి ప్రయత్నములు పొసగునట్లైన జర్మనీచేయగలదనుటకు ఇటీవల వ్యాపించినవార్త లాధారము లేయగును కాని మిత్రమండలి వారు సంధికిచేవి యొగ్గక పోవుటచేత జర్మనీఇంకను కొంతకాల చూపన మొనర్చుటకును ఏదియో యొకప్రక్కున మరియొక్క మహాప్రయత్న మొనర్చి మరియొక్క యద్భుతముల సంకుల సమరమును కల్పించి మిత్ర మండలి ప్రజలలోని కొందర విహరీత శాంతపరత్వమును మరియొక మారు విజృంభితంజేయుటకును ప్రయత్నించునని జర్మనీ కార్యక్రమధోరణి నెరింగినవా రందరును ఎరురుచూడవలసియున్నది. అందులోను రానుండునది వసంతఋతు వగుటచే యుద్ధ ప్రస్థానములను దీర్చుటకు మిక్కిలి యనుకూలము. కావున సవసంతమున నన్నిరంగములలోను శత్రువు సర్వశక్తుల నుపయోగించి పాలుపడి ఏదోయొక నిశ్చయఫలమును చేరుటకు బ్రయత్నింపగలడని నమ్మతిగి యున్నది. మిత్రమండలియు తొలకుజెగు లేక యెప్పటివలెనే ప్రశాంతముగా పనులను జరుపుకొని పోవుచున్నది. రానుండు వసంతమున జర్మనీ యవస్కందనోపాయము సంగీతించి కరాభాతయగుటయో అవస్కందనోపాయంబు వంకకే పోకయుండుటయో సంభవించువరకును మిత్రమండలివారు అవస్కందనమును తలపెట్టినవసరములేదని యుద్ధక్రమమును గనిపెట్టినవారికి తెలియజూడు.

ఇండియా కార్యదర్శికి నార్థికసహాయముడు.

ఇండియా కార్యదర్శి గారి కార్యనిర్వాహక సంఘమున
 మరియొక కార్యస్థలము భర్తీ చేయబడింది: సర్. మార్నలు రీడు
 గారు ఇండియా కార్యదర్శికి నార్థికసహాయముగా నియమింప
 బడినారు. ఈ పదవి సామాన్యముగా శాంక్షభూమిలోని వ్యా
 పార సంఘముల ప్రతినిధులకొరకు ప్రత్యేకించి యొంచబడు

నుండెడిది. నేటి దిన మా యాచారము మాగుట కొంత పుట్టి
మాచకడుగునేమో! ఇదివరకు హైందవ ద్రవ్యము పెట్టుకొని
అంగ వ్యాపారమునకు సాయము చేయుచున్న వర్తకులు
కొన్ని మారినట్లు. కాని రేడుగాలేనను హైందవ పక్షపాతు
లని చెప్పటకు వీలులేదు. బొంబయిలో అంగ వ్యాపారసంఘ
మునకు వర్తకులుగా నుండిరి. ఆసంఘము ఇటీవలిగా స్థానిక
కావనపక్షలో చేరినది. కావున వీరి చేతులకు కొంత క్రొత్త
వెలుగు కనిపించుచున్నది. ధైర్యమును స్వచ్ఛమగు లాభి
నమును కలిగి వర్తకముచేయుదురు. ఇందుల్లో నాని ఆవృత్తి
లుగానూ హైందవ వర్తక సూత్రమును హైందవ నాణె
ములను వర్తకముచేయుచు చాల రుచి కలది. మాచక
పాని ఇండియా కార్యదర్శిగా. అట్లే హైందవము
హైందవ వ్యాపారాభివృద్ధి కమిటీ నుండిని సభలో
యిచ్చిరి. ఆసలహాను చేతు చేయబడుచున్న వ్యాపార
కుటకాదు కావ్యకర్తమునకు నిద్రగలిగినది. ఆసమితివారి
అంగీకారము హైందవదర్శిని హైందవ దర్శినిగా
బోవుట నొకటిగా ఖండించుచున్నది. ఈ నియమకం
యను ఆభివృద్ధిని దృఢపరచుచును మాచకమును మాచింప
వచ్చును. ఇంతవరకు కొంత సంతోషములకలదు. కర్నూలులో
హైంద వార్థికాభివృద్ధిని గురించి విచారించుటకు కమిటీ
నేర్పడవచ్చునని వెలుపరుచబడిన పత్రికాసామగ్రియనుబట్టి
యాలోచించినను నీ నియామకము సమ్యాప్తమైయున్నది
యెప్పు ఆఫ్ ఇండియాపత్రిక ప్రాయశఃపించుట! రా
నందు విచారణలో ఆధినివేశములతోటిగాని
సామ్రాజ్యములోని ఇతర భాగములతోటిగాని సంబంధముల
సమస్యలలోచించుటలేదు. అందుచేత ఆవిచారణా సంఘము
సామ్రాజ్యసమస్యలను జర్పింపవలెదు. సామ్రాజ్యసమస్యల
వచ్చిన యప్పుడే రేడుగారివంటివారు హైందవభూమిలో నై
శ్యము ననుభవించగలరు. కావున ఆసమస్యల వచ్చువరకు వీరి
యొపయోగ మంతయునునని నమ్మకాలము. హైందవార్థిక
స్థితులవిచారణలో వీరు సంగతులెదురుచుచు కావున తొవ్వడ
గలరని చెప్పవచ్చును. ఇది కొంత నెజ్జుకాకవచ్చును. కాని
వీరు హైందవభూమిలోనుండి అంగ్లోహైందవ దృష్టితో సంగ
తుల నాలోచించిన వారగుటచేత వీరి కాశంకోవర్తకము వీరు
నాయనలే సంకయాశ్వుదముగానున్నది. మరిఎవ్వరైనను కొ
త్తవారేయైన యెడల కొంతవార్తకము కలవారలగుదురని
ఎదురుపడవడినసాత్వముతోనరియగుభిప్రాయము నియ్యగలిగి
యందురనినను తప్పుకాకాలదు. అయినను ఇటీవల టైముస్
అఫ్ ఇండియా ఇత్యాదిపత్రికలు హైందవభూమికి గూడ
వార్థిక సంరక్షణకావలసియున్నదని ప్రార్థించియుండు
రీతిని రేడుగారును సంరక్షణావసరమును నొప్పుకొని టైముస్
అఫ్ ఇండియా యభిప్రాయములను పత్రికపరిచియున్నది గుం
డురని ఒకవేళ మనకు కొంతలాభము కలిగినను కలుగవచ్చును
ఇండియాకార్యదర్శి కార్యనిర్వాహకసంఘము ఇంకనునుండవల
సినిచ్చేయెయెడల వచ్చుటిఅర్థికసహాయము హైందవవ్యాపా
ర పత్రికనిధికానివో మారు వ్యాయము జరుగుననిమాత్రము
నమ్ముటలేదు.

టర్కీ
తురుష్కు శాంతిస్థాపనా శంకెనాం.
అండాలు మార్చి 17:—తురుష్కులు పరిత్యజమున విధిశేసికొను
విషయమున యిదివరలో రోమునందు శాయబొగసున్న మాటి
జేగారిని నియమించిరిని విడియకేవలము కలికిక జ్యాయు
చున్నది.

అమెరికా

—మెక్సికోలోని శుభగుణాలను.

అడవి ముల్గు లె.—విల్లూ శారీర వాద్యముగా నశోక
 రముయొద్దను మోసగించి తీసికొనినట్లు. కంఠమునను నలిం
 చుకుండ నిజశబదలుమీద నంతయు నాధారముగా నిలువ
 ఎల్లవాసానుండి వాయువార్త కవివని.

సలోనికాయొద్దపోదు
సలోనికా మార్చి 20... జన్మించి నీవే కావచ్చును
కృతేతియచే ఒకపరానుసేన కృతేతియచే నానీతియచే
నలను దొయిరికరంగమండే తేరుమొదలైనది అది అనిగిరి
ద్రుమబరసిరి. జన్మకాలకు నవో నామూ నేనాచ్యుతను జూచుచునదే
లేదు. పరానుసేనో 12 గురుమాతృ మేమాంసలైరి ఇష్టమి
నీకులను యొద్దనన్నద్రుమలై యొన్నవి. పోదబరుగ వచ్చును.

(పీ. ఎల్. చందావర్కరు గారు)

మృతి సభయొక్క పూచీ.

భరతవర్ష మయ్యొక్క సానము.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్త
పుష్టియు నరపటుత్వము కారణములు రక్తపుష్టికి
మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహి
రంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జీతేంద్రి
యత్వమువలన గలుగును. వ్యభిచారము. సుఖ
రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుట
అన్యతాంజనమాదిహా 6, తంబుకట్టిపిడి, మదరాగు

గోదావరి మండల సభ

తీర్మానములు.

బహుళా షష్ఠి సంగ్రహమున మిక్కిలిమందరి విజయము నభివృద్ధి పరచుటకును దీనిని సమర్థముగానుండి పరిపూర్ణ సామర్థ్యముతో మనశోభమును పొంది స్వతంత్రముగా పుష్కలము వార్షికోత్సవపు దీర్ఘాయుష్యమునకును సంబంధించిన రెండుతీర్మానములను అగ్రాసనాధికారి ప్రతిపాదించగా, సభ్యులక గ్రహీతముగ సంగీకరించిరి.

ప్రతిపాదన.

వ్యవసాయక తీర్మానములలో మొదటిదియగు రామచంద్ర పురము లెంబరే డిస్ట్రిక్టు నువనబు కోర్టును సంబంధించిన తీర్మానమును దుష్ప్రార్థన రామకృష్ణ రావుగారు ప్రతిపాదించుచు రామచంద్ర పురములో కోర్టు లేనందున ప్రజలు పడుచున్న ఇబ్బందులను గురించి నడిపిరి.

కాకినాడ జాస్తియ్యలగు దుగ్గిరాల శేఖర రాజుగారును హాజరై సవాసులను ఎక్. కృష్ణరావుగారును తీర్మానమును బలపరచిరి. తీర్మాన మంగీకృతమైనది.

ఇట్లు తీర్మానములలో 1- "బీ" తీర్మానమునకు బదులుగా "ప్రభుత్వము గోదావరి జిల్లాలో రెవిన్యూ డివిజను ఆఫీసులకు లెగింపబడిన లేనందున ఇంకొక డివిజను ఆఫీసును నియమించి, తాలూకా యధికారుల యేర్పాటులను తిరిగి శ్రద్ధుపాటు చేయవలయునని సభనారు కోరుచున్నారను తీర్మానమును దుగ్గిరాల నూర్యప్రకాశరావు బి. ఏ. గారు ప్రతిపాదించగా, ఎక్. బుచ్చి సర్వాధ్యక్షుడు, న్యాయకల నుబ్బారావు తంతులు, సి. హెచ్. నుబ్బారావు తంతులుగారు బలపరచిరి తీర్మానమును సభ్యులంగీకరించిరి.

1-డి ఇట్లు తీర్మానమును మునిషేసిరి.

రెజిస్ట్రేషను.

రెజిస్ట్రేషనుకు సంబంధించిన తీర్మానమును నాల్గో రామలింగయ్యగారు ప్రతిపాదించగా, సి. నుబ్బారాయణు, ఎం. శ్రీరామయ్యగారు బలపరచిరి. తీర్మానమును సభ్యులంగీకరించిరి.

ఇరిగేషను.

ఈ కిక్కిరేపడ ప్రకటించిన ఇట్లు తీర్మానములలో 7, 12, 15 తీర్మానములను 16 తీర్మానము (డి) భాగమును మునిషేసిరి.

2వ తీర్మానములలో రెండవవంటకు ఏయే కాలవలు మునిషేయబడునో అనుచును తరువాత ముందుగా బావిరాను తియ్యరుచేయించిజిల్లా గెజెట్టులో ప్రకటించి, ప్రజలు తమతమ యాజ్ఞానములను తెలియజేసి కొనుటకు తగిన యధికారము కలుగజేయవలసినదని సవరించిరి. 10-వ దానిలో నీరు పారుదలనొందిమిత్తము లేకుండ కుండపోతవలన మొక్కలను బలికింపు కొనవలసి నవ్వడెల్లను అను తరువాత కాలయమును లేకుండ మొదలు దరఖాస్తు చేయవలెను, వరకును, ఏ సవరణమునైనను తరువాత ఎకరమునకు మొదలు బాస్తీగా వరకును తీసివేయబడినది.

16-వ దానిలో ఇరిగేషను పంచాయతీ బిల్లు అను దానికి తరువాత "(దాని) లో సుద్దేశించిన" అను పదములను నీటి పంపుకపు తరువాత, హక్కులకు బదులుగా అధికారము అను మాటను జేర్చిరి.

16 - బి (4)వ భాగమును తీసివేసి రిమోడలింగు చేయకుండ పంచాయతీలను ఏర్పరచుటదని సవరించిరి.

ఇరిగేషను తీర్మానముల సందర్భమున వి. వి. ఎక్. గోపాలము, సి. హెచ్. శేషగిరిరావు, డి. శంకరేశ్వరయ్య, ఎన్. సర్వారాయణు, డి. ఎక్. శేషరాజుగారును, అగ్రాసనాధికారులు నుచుటించిరి. వైసి తెలిసిన మాతృలతో తీర్మాన విమున సభ్యుల యామోదమును పొందినది.

సైన్యము.

ఇందుకు సంబంధించిన రెండుతీర్మానములను, దుగ్గిరాల నూర్యప్రకాశరావు బి. ఏ. గారు ప్రతిపాదించగా, వెండ్లయ్య రామయ్యగారు బలపరచిరి. తీర్మానములను సభ్యులంగీకరించిరి.

వెర్మి నెంట్లు సెట్టివేయటము.

దీనికి సంబంధించిన తీర్మానములో వర్మ నెంట్లు సెట్టివేయటమున అనుదానికి బదులుగా, వెర్మి నెంట్లు సెట్టివేయటము లేనందున అని సవరించిరి. ఇట్లు తీర్మానమునకు అనంత 2. రామనాథరావుగారు కాననసభలో ప్రకటనెట్టబోవు బిల్లును ప్రకటించిన విషయములకు సభనారు మోదించుచున్నారనువాక్యములను కొత్తగజేర్చిరి. ఈతీర్మానమును అగ్రాసనాధికారి ప్రతిపాదించుచు సెట్టివేయటము సం

దర్శమున జూగు తంతును వివరించి దొరతనమునా చేయవలయుముల నాగొందింప వచ్చును విధించునది అగ్రాసనాధికారులను శేషగిరి రామనాథరావుగారు వారి బిల్లుకు సవరించి కొంతకడిచెప్పిరి. తీర్మానము అంగీకృతమైనది.

వ్యవసాయము.

దీనికి సంబంధించిన మొదటి తీర్మానమును బిలువూరీ శేషగిరిరావుగారు ప్రతిపాదించిరి. న్యాయకల నుబ్బారావుగారు బలపరచిరి.

2 వ దానిలో తగింత శ్రద్ధతో ఇంకను ఆరుటకు దానిని అక్కడక్కడ తప్ప అని సవరించి ఇట్లు తీర్మానమున చివరికి అట్టి రిమోడలింగు చేయవలెను. రెండులు డి. పి. డల్లియూ వారికి సహకారము కావలసినదనియు జేర్చిరి. రిమోడలింగును గురించి శేషగిరిరావుగారును, నుబ్బారావుగారును తెలియజేసిరి. తంతులు లేకుండుట; "4,5" అంశముల తొరలవలన బాధలు లేకుండునట్లును, ఎల్లపుడును నీరు ప్రవహించునట్లును, చేయబడు రిమోడలింగు ఉద్దేశము.

3-వ దానిని ప్రతిపాదించుచు మారుగు కావవలన మర మృతు చేయకుండుటలను కావవలసి మేటవేసికొని పుష్పము, దుబ్బులతో నలుముకొని పుష్పము. నీరు ధారాశ్రముగ ప్రవహించు ఇప్పుడు నెడ్లకాలవలను మర మృతుచేయుటకు ఏబడియలు కావలెను. కాలువలను మర మృతు చేయక పోవుటవలన రయతులను ఇబ్బంది కలుగుచున్నదని నడిపిరి.

వ్యవసాయముగురించి 8 తీర్మానములు గాక, రిమోడలింగు ఇంకను అరంభముకాని, వెంటియడెల్లయ్య సెలయొ పని జరగవలసియున్నది. ఇదివరకు అరంభించిన కనులను పూర్తి చేయించవలయును. ఇందువలన దానిని ప్రత్యేక డివిజనుగజేయవలెనను. కాని తూర్పు డివిజనులో కలిపివేయటము తలపెట్టి రాదనియు అనులా పురము గవ్వవరము సబుడివిజనులను కలిపివేసి ఒక గుబు డివిజను ఆఫీసును అధికారములో నుంచుటవలన అనులాపురము నబుడివిజనులో నిపాటుల వెలిపిపుష్ప కాపు, పినిని కలిపి ఒకే అధికారి క్రింద చుండగూడదనియు తీర్మానములకు మాడ ప్రకటనెట్టిరి. దీనిని దుష్ప్రార్థన శంకరేశ్వరయ్యగారు ప్రపాదించగా ఎక్. బుచ్చి శేషగిరిరావుగారు బలపరచిరి.

తీర్మాన మంగీకృతమైనది.

ఆయుధభాగము.

దీనికి సంబంధించిన తీర్మానమును అగ్రాసనాధికారి ప్రతిపాదించి పాశ్చాత్య శత్రువులకు చేయటంకము లేకుండ ప్రాణరక్షణకై ఆ యధులను తనయొద్ద నుంచు కొనవచ్చుననియు అట్లే మనశోభమునకు ఆయుధ భారమును సందర్భమున స్వంధములనుకొనించి ప్రజలకు అధికారము తియ్యవలెనని నడిపిరి.

రెవిన్యూబోర్డు.

రెవిన్యూబోర్డుకు సంబంధించిన తీర్మానమును మునిషేసిరి ఆంధ్రోద్యమము.

దీనికి సంబంధించిన తీర్మానమును ఆంధ్రోద్యోగయోగము కొరకు రాజమహేంద్రవరమున ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయమును.....అని దేశమాత పత్రికాధికారులకు చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహయ్య పంతులుగారు ప్రతిపాదించగా ఆంధ్రోద్యోగయోగము కొరకు విశ్వవిద్యాలయమును.....అని ఇల్లా నుబ్బారావుగారు సవరణను ఉపపాదించగా సభ్యులట్టింగీకరించిరి. తీర్మానమును సభ్యులంగీకరించిరి.

ARMS & AMUNITION.

తుపాకులు, తుపాకి మందు, కేవు, రవలు మొదలగునవన్ని సారాయములు, స్పిరిట్లు నానావిధోపయోగవస్తువులు మావద్ద దొరకును ఎస్. పి. సారథి అండుకో ౧౦౧ చైనాబజారు రోడ్డు మదరాసు

ఉగాదిపండుగ బహుమతి. 16 మూరలు మంచి సాగనైనవి. గోపారాత్రిగల చీరలు

గు. 2-8-0. వి. పి. చార్జ్ 0-8-0

ఈ ప్రాంతమునకు బహుమతియైన తెల్లమట్టుల

తీగలు వేసి చుట్టు రతుజీయమైన సన్నుతించుటే పున్నది. ఇదికట్టు కొరకొకటి సాగముగాను యాచారుల సయముగాను యున్నది. పోలవరపు మారపు, దీనిని మేము ప్రత్యేకముగా పుగారిండుకుటగాను గిప్పించి పున్నాము. ఇది ధరించినయెడల కలకలంకము ఇంతయుచేర్చుకొని గాదు. దీనిని మాయ ప్రతిపాన తెప్పించుకొన నుచును మారు చేతుకొంగురు.

I చీర తెప్పించుకొనుకొరికి 1 జులలెట్టిక ఇనాము పంపెదము. రెండుచీరలు, 2, ఇయితప్పుకొని, మదరాసు.

ప్రసిద్ధ మగు శ్రీత్యాగరాజశతకీర్తనస్వరావళి

శ్రీ త్యాగరాజ స్వామిలవా! క్రిందా రత్నములలో యొక్క ముద్రించి (100) వర్ణపరచి, తాళపదములు జేసి, స్థాయిభాగముల కవచించబడి, ప్రధనుశిక్ష సాధించి బాణరతును సుబోధ్యులగుటకు, మహావిద్యాంకులైన బ్రహ్మశ్రీ, ఇట్లను బుచ్చిపూజ్యులగు శిష్యులందఱు సి. ఎన్. కృష్ణస్వామయ్యచే, స్వర్ణ, తాళ, గమక యాక్రమములను సంక్షిప్తముగా శ్రేష్ఠపఠడి, మంచికాగితము, అయ్యు, బ్రెండు చేయబడి కర్ణముగా ముద్దయి.

ఇది గు. 2-8-0. వి. పి. కలు.

గ్రంథకర్త "నాచిన సంగీత పుస్తకశాల" 8/12, ఆంధ్రాప్రదేశ్, తిరుచిక్కోటి, మదరాసు

శ్రీమదాంధ్రబ్రహ్మంధపురాణము

[ప్రకృతి కావ్యము.]
శ్రీమదాంధ్రపురాణములను పఠనమునది పురాణములలో నితయొకటి. ప్రపంచమెల్ల పుట్టినది? ఏయేసమయముల సెట్టి పరిణామములు? వందనదీ? మనుషులనీతి మొదలు సెట్టుండే? తలభేదములేకలిగి? భర్తము లెప్పుడెల్లు మార్పు పొందే? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమా? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యింకను గుప్తముగ వివరింపబడియున్నవి. పరభురామచంద్రము, సుగరచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము లిందు జక్కగ వర్ణింపబడి. ఇక్కాలపునారు బుద్ధిలముడే బ్రవంచ ధీతిగతులు ముందెట్లుండెనని యూహించి సీరపటాకా విషయము లింద వేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి గ్రంథమునై మంచిమార్గమును సచ్చియున్నాడు. శైలిమిగుల మలభము. మంచికాగితములవై ముద్రింపబడి రెండు కాగితకొవై యెడుచేయించబడియున్నది. 300 పుటలు కల 4-0-0 అయ్యు ప్రమదతి 2-0-0 కచ్చులు శే.కే. రమయ్యచారి శివశామశాస్త్రాయచచ్చును. (4-12-14) పనిమంచి శేషాద్రికర్త, తెలుగుదండెండు, ముగ్గునెపత్ ప్రాశ్నాన, కడప.

నిరుద భారతము

పంచములను గురించిన పెద్దగ్రంథము	౧౦౦౦
భీష్మ నిచ రిత్ర	౧౦౦౦
చమత్కార చంద్రిక	౧౦౦౦
పుష్ప వేణి నాటకము	౧౦౦౦
నీరమతి	౧౦౦౦
బాలవితంతు విలాపము	౧౦౦౦
నరన రసాయనము	౧౦౦౦
రాజలేఖ (నవల)	౧౦౦౦
లలిత (నవల)	౧౦౦౦
మంగిపూడి వేంకటశర్మ	
విష్నూ, కృష్ణాజిల్లా.	

ఒక పెద్ద ఆస్తియనుభంగిమండి గుండును పేష్కముందు మతగురువు ఈను హాజీర్వాదమునకై వేడుట.

శ్రీలక్ష్మ, పిల్లలకు ఉపయోగకరముగా

అ. ఇ. లూ. మిషన్ వైద్యశాల

1883 గుంటూరు 1916

చంపా దివము మార్చి 28-వ తేదీ గురువారము.

అనుభవము

1899 సం॥ అయితే రోగులు:—చిన్న అనుభవము చేరిన రోగులు 1,20,602. పెద్ద అనుభవము చేరిన రోగులు 12,555. ఆఫీసులో చూడబడిన రోగులు 6,985.

ఖర్చులు:—కట్టడములు రూ 2,12,000. అనుభవము ఖర్చులు రూ 2,66,661.

సామ్యుకారకు మనస్సేహితునిజ్ఞాపకంపుకొని యిప్పుటికి 3 సం॥లయినది. ఈ 3 సం॥ల కట్టడమునకు క్రింద కనుకరచివరిధర్మముగా అభివృద్ధి కలిగినది. పెద్ద అనుభవము యానకు క్రొత్తగా రంగు, చార్మిను చేయడమైనది. సాత ఆపరేషన్ గది యిప్పుడు ప్రైవేటు వార్డుగా మార్చబడినది. మేడమిడి గదులు యిదిగంతవరకు కిసెంటువూడతీసి మార్చులను వెంట అతో అమర్చబడినవి. కిలెలగదులకు రంగు, చార్మినుచేసి జాగినది. శ్రీ రాజా మనగాల జుగొందారు గారు పిల్లల గదులలోని శాశ్వరాయ ఉండలియించి మార్చులను వెంటలు చేయించి వర్షును హోమమును గుర్తుము: కొట్టింది చార్మిను చేసి రంగు చేయించడముచేసి మురికి కాలుగలకు సెల్ఫ్ ట్రాంకు సిస్టము యేర్పరచడమైనది. వంటగదులు, యితర సామానులైన రాగదులు లెచునైనవి. వార్డుయాలకు గదులు పూర్తి అయినవి. సదరు కనుకల గారు రూ. 10,000లకు వైగా ఖర్చు అయినది.

ఈ వైద్యశాలకు యెప్పుడు వెంటము చేయబడినది. యేదనగా కాన్పుల శస్త్రములకు కట్టబడిన బిల్డింగు. ఇందులో ఆపరేషన్ గది కాన్పులకు గదులు ప్రత్యేకముగా ఉన్నవి. దీనికి సంబంధించిన రెండవంపులకు లెచునైనది ఉన్నది వీటికి గారు రూ. 40,000ల ఖర్చు అయినది.

గతించిన మూడు సంవత్సరములలో 25,685 రోగులు చిన్న అనుభవము చేసి, 2,818 లకు పెద్ద అనుభవము చేసి చూడబడిరి. సరాసరి సంవత్సరములకు ఖర్చు 18,816-2-8 రూపాయలు అయినవి. అనగా మూడు సంవత్సరములకు రూ. 1,08,540లు అనుభవము ఖర్చులకు చూడబడినవి.

మొత్తముగా శ్రీ రాజా యు. భుజంగరావుబహదరుగారి జ్ఞాపకార్థమునకు వాటి చిన్న మార్పులగురించి సభ్యులు ఇంచాలోగ్ని గదులు వెంటలుచేసి 25 కుటుంబములకు ఉండుట కనుకలయగా చేసినారు.

గర్భావస్థులకు యిచ్చబడిన మోటుబడినందున తెనాలి గ్రామముందు ఒక చిన్న అనుభవము ప్రారంభించుటకు అనుకూలము కలిగినది. గారునునకు రెండువర్షములు ఒక వైద్యురాలును, ఒక కన్పున పెట్టెవైద్యురాలు

అనుభవము విశేషముగానున్న గ్రామ్యయేటు నర్సులు, చివర్వర్తి నర్సులుగా: మగ్గుల వైద్యురాలును ఇద్దరు అమెరికాదేశపు నర్సులు ఉన్నవి. 100 మంది రోగులు ఉండుటకు వసతి ఉన్నది.

కాన్పులకు ఎడమ 3 సం॥ చాలా హెచ్చినది. క్రొత్త ఆపరేషన్ గది ప్రారంభించినది అయితే శస్త్రముల హోము హెచ్చినది. యిప్పుడు వైద్యురాలైన కాలపరిమితిని బట్టి పని జరుగుచున్నది.

బిల్డింగులకేమి, దివఖర్చులకేమి యింకా కావలసిన సామానులకేమి చాటద్రవ్యము ఖర్చు పెట్టినప్పటికి 3 సం॥నండి లోకులను సామ్యుకారకు విజ్ఞాపకముచేసి కొని యుండలేదు.

మార్చి 28 వ తేదీకు గురువారము అనుభవము చందా దినము గనుక శ్రీలక్ష్మకారకు యేర్పరచిన వైద్యశాలకు గురించి ఈరోజు జ్ఞాపకము నందుకొనినది మనస్సేహితులందరినీ మనవి చేసికొనుచున్నాము సదరు అనుభవముల అన్ని మతములవారు అనగా యూరోపియనులు, అంగ్లో ఇండియనులు, క్రైస్తవులు, హిందువులు, మహమ్మదీయులు ఉపకారమును పొందిగనుక అన్ని మతములవారిని మంచి నమస్కరముతో విజ్ఞాపన చేయుచున్నాము ఆ రోజున అన్ని తెగలవారును అన్ని గదులు వచ్చిమావరవ్వకు. ప్రస్తుత యుద్ధమునకు అందరికి కష్టముగానుండి యుండవచ్చునుగాని అనుభవము విషయముగా కాదు. మందుధరణ చాలా హెచ్చినది. కొన్ని మందులు బొత్తిగా కొనలేనంత ధరలు హెచ్చినవి గనుక ఖర్చులుమాడ హెచ్చుచున్నవి.

మిమ్ములను చందాయుక్తుమని కోరుట చేరికకగా క్రొత్త కాన్పుల గదులకు కావలసిన గృహోపకరణములకే, ఒక స్నేహితుడు రూ 1500 వరకుగా యిచ్చినందున కావలసిన సామానులు అమర్చడమైనదిగాని ఆపర్వ తీర్చులనివున్నది. యూరోజు మొరందరు సహాయముచేసే ద్రవ్యము యానకు సదరు వాకి తీర్చులందులకు వినియోగించెదము. ఈ రోజు కేము అనుభవము తెనకబడి నుండును. చూడగోసవారందరు వచ్చిమాటి ఆనందించుకోరదము. మద్రాసు రాజధాని యంతయు తిరిగివచ్చిటికి మిక్కిలియెదురుట వున్న యింతగొప్ప దిన్ని యంతవాగా సిద్ధపరచబడింది అయిన అనుభవము తెన యెచ్చట కావరాదు. చూడగోసముం తనుసేతుకొరకు తెన బాధ్యతనుబాధ్య సహాయపడుచుని కోరుచున్నాము.

ఆన యస్. కుగ్గరు.

ఎలియసోరు బి. వుల్పు.

పి. వారు.

వైద్యురాలు.

స్థానిక వార్తలు

కాలమానస్థితి:—నిన్నటి దినమున అధికాష్టమ 91 కి దిగిపోయి. అధమాష్టమ 72.5 కి దిగిపోయి.

దీక్షముల వెలిగించు కాలము:— 21 - 22 వ తేదీలను సాయంకాలము 6-49 నిమిషములకు దీక్షములు వెలిగించబడును.

ఒక సునరణ:—నిన్నటి దినకల్పికలో గవర్నరు గారు బంగోలుపురమునకు బోవుట అనుభవము క్రింద చాచు బడిన వానియందు “వారితండి” కొప్పురపు రామారావుగారు” అనువానిని “కొప్పురపు నరసింహారావుగారు” అని సవరించు కొనవలెను.

బాలీయనిధి కర్మశామిక సంఘము:—ఈనెల 22-వ తేదీ సాయంకాలము 5-30 గంటలకు మహాజన సభామందిరములో కీర్తికేసులకు దివాకరబహదూర్ ఎమ్. ఆదివారాయణ అయ్యగారి ముఖమునుగూర్చి విచారమును తెలుపుటకు నొకసభ జరుపబడును.

పోర్టుసెంటు బార్ని గజెటు.

అనంతపురము జిల్లా, పెనుకొండ సబ్బు డివిజను పోలీసు అసిస్టెంటు నూత్రందేంటు, రాబ్బు ప్రేమి మిల్లులవారిని సేలము జిల్లా హోమారు సబ్బు డివిజనుకు బదలాయించిరి.

నెల్లూరుజిల్లా పోలీసు డిప్టీ నూత్రందేంటును, పోలీసు నూత్రందేంటుకు పెన్షనులు అసిస్టెంటును వసు, కోడూరు చంద్రకేళురము పంతులుగారిని అనంతపురము జిల్లాలోని పెనుకొండ సబ్బు డివిజనుకు బదలాయించిరి.

తుంభకోణము కృష్ణమహాదేయగారిని బందనకు ప్రత్యేక వ్యాయవాది కారిగా మరల నియమించిరి.

రెడ్లము వెంకట కృష్ణారావు నాయకుగారిని విశాఖ పట్టణమునందు ప్రత్యేక వ్యాయాధికారిగా నియమించిరి. రెండవ తరగతి అధికార మొసంగిరి.

విశాఖ పట్టణమునందు ప్రత్యేక వ్యాయాధికారిగా ఉన్న వి. సవ్యాసయ్య తెట్టిగారు పనికి రాజీనామా యిచ్చుటచే కొరతనమువారు ఆయన కిచ్చిన యధికారముల రద్దుపరచిరి.

విశాఖ పట్టణములో స్థాపించబడిన టెంపరరీ సభార్థి నేటు జడ్జికోర్టున 1916 సం॥ ఏప్రిలు మొదటి తేదీ నుండి మరియొక వందతీర్పుమువరకు నుండుటకు తీర్మానముచేసిరి.

బజారు ధరలు

చెన్నపురి

మార్చి 21-వ తేదీ.

	ర.అ.
బియ్యము క్రొత్తది	6-14-0
డిటా సాతవి 25 ప.	7-2-0
జొన్నలు 24½ ప.	8-8-0
ధనియాలు బారన 1-కి	70-8-0
నెయ్యి మణుకు 1-కి	15-0
మిర్చి క్రొత్తది బారన 1-కి	80-8-0
డిటా సాతవి	76-0
పొగాకు	150-0
దూది క్రొత్తది మార్చి, వాయిదా	142-0
కందులు బస్తా	10-8-0
నవ్వులు 14 ప.	3-8
ఉలవలు ప. 48బ 1-కి	5-8-0
ఇంతిపండు బారన 1-కి	35-0-0
పసుపు బా.	45-8-0
చక్కెర మ. 1-కి	8-15-0
బెల్లము 1-కి	2-4-0
కొబ్బరి మ. 1-కి	5-8-0
పొకలు మ. 1-కి	18-0-0
ఉప్పు బస్తా 46 8-8-0 8-12-0 చిల్లరకు ప 1-కి	0-1-0
వోళ్లు పా 1-కి	1-8-0; 1-0-0; 0-14-0; తెల
నీలియం మ 1-కి	105-0-0
సవరము 1-కి	15-8-0
డిటా	16-7-0
ఫ్రెంచికానులు	4-15-0
బంగారము	6-12-0
వెండి	75-0-0
గవర్న మెంటు పత్రములు	80-8-4

విరోధా మహా సంగ్రామము

వెర్తెను యుద్ధము : జర్మనుల నిరుత్సాహము

జర్మనుల నాకావిమాన స్థానములపైని బొంబులను వేయుట

ఆర్థికమహాపథ - తదవకాశములు.

ఇంగ్లాండు

దోవరుయొద్ద జర్మను నాకావిమానములు.

లండను, మార్చి 19:— నేటి దినమున జర్మను నాకా విమానములు రెండు దోవరును గమిపించినవి. ఫలితముగా నము 1 గం. 57 నిమిషములకు వచ్చి నాకాశమునై రి బాంబులవేసి చాచుటకు దిగి పరిగి పురముపై ముఠొన్ని బాంబులను వేసిరి. రెండవ యంత్రము 2 గంటల 2 నిమిషము లకు విచ్చేసిరి. దోవరును 2 గంటల 18 నిమిషము లకు వచ్చి వెల్లెను బాంబులను వేసినది.

2 గంటల 10 నిమిషములకు మరి రెండు విమానములు రావచ్చునట్లుయొద్దవచ్చి బాంబులను వేసినవి. పిమ్మట ఒక విమానము ఉత్తరమునకును, రెండవది కల్చురునునకును ఆంగ్ల విమానములచే వెంటపింపబడి పారిపోయినవి. మార్చి టునద్ద నొక బాంబు వేయబడినట్లు తెలియవచ్చినది.

2 గం. 20 నిమిషములకు రెండవ విమానము వెల్లెనుపైని కావచ్చినది. ఇతరు బాంబులు వేయబడలేదు. ఆంగ్ల విమానములు కొన్ని కల్చురు విమానము నెదురింప గాలిలోని కెగసినవి.

ఇప్పటివరకు తెలియవచ్చిన సప్తములు:— 8 గురు పురుషులు, 1 స్త్రీ, 5 గురు పిల్లలును చనిపోయిరి. 17 గురు పురుషులు, 5 గురు స్త్రీలు, 19 గురు పిల్లలును గాయపడిరి.

48 బాంబులు వేయబడినట్లు తెలియవచ్చినది. వీటిలో నొకటి రావచ్చునట్లుగానున్న కెగెడియను వైద్యశాలపై బడి సప్తముగావించెను. కొన్ని ఇండ్లు నూలినవి గాని ప్రజానష్టము కలుగలేదు.

బోను అను వైమానికుడు చిన్నదగు విమానముతో జర్మను నాకా విమానమును 80 మైళ్ల దూరము వరకు వెంట దరిమెను. అంతరమున రెండు విమానములకు ఒక పావుగంట కాలము యుద్ధము జరిగింది. ఆంగ్ల వైమానికుడు తనయత్న మును మానుకొనవలసి వచ్చెను. ఈతడు క్రిందకు దిగ వారం భించెను. కాని కల్చురు విమానమున కింకను బలమును సప్తమును కలిగించెను.

సర్ ప్రెయిరు జేమ్సుగారు.

లండను, మార్చి 20:—వీరికాశాగ్రము కలుగుచున్నది.

జనరలుగల్లిగారు ఉద్యోగమునువదలుట.

లండనుమార్చి 17—జనరలు గల్లిగారు రుద్యోగమునకు రాజీనామా నివృత్తులన ప్రభుత్వము నాశ్చర్యము నొంద లేదు. బహుశావారు కల్త్రములేయించుకొన వలసియందును.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టు రంగము.

లండను, మార్చి 19:—బాబా సుఘనువారిటుల క్రిక టింది. సోలమున వట్టుకొనవేసిపట్టు వదలుటను 25 మైళ్లలో నున్న కల్చురువులకరమునాకామించుటకు 14-వతేదీనసాయుధ విద్యుచ్చకు దళము వెల్లెనువెల్లెద కల్చురువు గారి నాయకత్వ ముక్రింద పంపబడెను. దారిలో కల్చురువుగ పారిపోవుచున్న వందలకొలది జెనురుములు వారి కగుడడిరి కాని వారు సురక్షగానలేదు. కల్చురీవరము కనుదగనే కేటడరము తిన్నగ కటకగను. కల్చురువులొక ఫిరంగిని 2 మరఫిరంగులను తీవ్రముగ నుపయోగించిరిగాని బండ్లు 400 గలముల దూరమున నుండగనే ఫిరంగులను ధ్వంసముచేసెను. పిమ్మట బండ్లు మహా శక్తియను కిరీరమున దొరలడెను. కల్చురువులు నలువంకలకును బరుగిడగ వదిమెళ్లవరకును బండ్లు వారిని తరిమెను కాని బండ్ల మంత్రములకు చుముత కిగిపోవుచున్నట్లుతోచెను. బండ్లయొ నాగి తరల నొకచోచెరను. అప్పటికి కల్చురువుల ఫిరంగులన్నయును అనగా రి ఫిరంగులను 9 మరఫిరంగులను 21 విడినానొకచోచెరల మందుగుండునుమాత్రమైరి. ధ్వంసమై నాకల నానికులను కల్చురువులుబండిలనుచేసిరి. అట్టి 91 మందిబండిలను విడిపించితిమి

మాదిగమున 8 గురు వెల్లెయద్యోగులను 82 ఇతర తరమువారి యద్యోగులనునుండిరి. మాలోనొక యద్యోగికి మాత్రము గ్వ ల్పునుగు గాయము కలిగినది మరి ఏవత్తమును కలుగలేదు. కల్చురువులలో 50 మంది హతులైరి. ఈరీతిగా నిపుణతతో నీ చిన్న చాడి యందు నిజముగా గడించితిమి. మారు వారములలో జనరలు వెయిటును గారిసే ఒక కల్చు సేనానిని కట్టుకొనెను. సహాయ సేనానలలో నగమువంతు హతులను వశంబయిలైరి. మిగిలిన వారిని సరిహద్దువాటిపొవునట్లు తరిమివాఫిరంగులను మరఫిరంగులనుగూడ పూర్తిగ కళకళచుకొనిరి. ఈయుద్ధమున మా సేన 150 మైళ్లముం దునకు వెల్లెను. స్నానసానములకు నీవలేనయ్యన వచాతులకు చాలశ్రమ గలిగినదిగాని ఉత్సాహములన ప్రయాసమును సడకుచేయక వారు పనిచేసిరి.

ప్రాన్సు

విమానముల దాడి

లండను మార్చి 20:—నేడుదినమున ఆంగ్లపరాను వెల్లెయింపిమానములు కలసి మొత్తము రీతి విమానములను మరి 15 సాయుధవిమానములను గూడి బీబుజిలోని జర్మనుల నాకావిమానస్థానముమీదను అచటికి నమీరముననున్న హాటు వీలోని విమానశాలమీదను బాంబులను వదలినవి. వామామను విమానములు 200 పానుల బాంబులను తీసుకునివెల్లెను. విమాన ములు విస్తారముగ సప్తమును కలిగించినవి పిమ్మట పిమ్మట యును నురక్షితముగ మరలివచ్చినవి. ఒక వెల్లెయద్యోగికి మాత్ర త్రులమగు గాయములు కలిగినవి.

ఇటలీ సేనాని పారిసుకు వెళ్లుట.

లండను మార్చి 20:—ఇటలీ సేనాని జనరలు కడోర్నా గారు పారిసు నగరమునకు వచ్చినపుడును కడోర్నా గారును జాఫ్రెగారును పీఘుల వెంట మోటారుబండిలో వెల్లెనపుడు ప్రజలతృప్త్యాచుమతో స్వాగత మొసంగిరి.

కురాసువారి ప్రకటనము.

పారిసు మార్చి 20:— మెలను కొద్దకు దక్షిణమున జర్మనులు తీవ్రముగ ఫిరంగులను గాల్చిరి. పిమ్మట పాయివరి గుట్టయొద్ద తలదడి పూర్తిగా నోడిపోయిరి. వాళ్ళయొద్దకు లైవెలి యొద్దను ఫిరంగులు కాల్చబడినవి. తెల్లవాడు బాంబున నాంబు గంటలకు మిత్రమండలి విమానములు బీబిజి మీద ఫిరంగులను వదలెను. ఆ విమానములలో కరాసు వారివి 19 విమానములు. ఆవైండుకు కి మైళ్ల దూరమున నున్న హాటువే యందలి విమానములపైని బాంబులు వదలబడెను.

వెర్తెను యుద్ధము.

పారిసు, మార్చి 20:—వెల్లెయొద్ద యుద్ధము ప్రారంభమై 80 యవకాటికి జర్మనుల యుత్సాహము నామాత్రమైవది. దీనివలన నటవారిసే ఎంత హెచ్చుగ సప్తమైనదియో గుప్త మగుచున్నది.

రుస్సా

రిగా ముఖము.

లాహోరు మార్చి 20:—సి. మి. గెల్లెబువార్త—లండ నుమార్చి 7:—రిగాపొలింతున తన వానికాదళమును తోడు చేసికొని జర్మనీయులు వైభవముగ్గరనిరి కదా. వీరింటె రుస్సావారే ముంతగ వారివైభవమురని డెయిలీ న్యూసుకు వెల్లొగ్గారు విశేషింపొచ్చుచున్నాడు.

రుస్సావారు క్రైబిబాండుపై బడుట!

లండనుమార్చి 17:—రుస్సావారు క్రైబిబాండు చుట్టునున్న క్రికేతములమీద బడుచున్నాడు. మూడుకైపులనుండి వారు గొప్పవైద్యములనుకయోగింపుచున్నాడు. నాలదికనుండి నూతన వైద్యముల రప్పించుచున్నాడు అని డెలియూచున్నదని రోము నిలేఖకుడు డెయిలీ తెలిగొప్పునకు వార్తాయున్నాడు.

జర్మని

రీచ్ ఫ్యాన్ లో అల్లరి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ మార్చి 19:— జర్మనీ హార్ లీబ్నెట్టు గా రుద్రస్యనించిన తరువాత పార్ల మెంటు లో కల్లరి బుట్టె ను. పని వాంఛి యొక్క మాట్లాట నణగదొక్కటై ప్రిస్తుతమున నీ కార్యము జరుగుచున్నది. యోధులు కం దకములలోనే గాక మన యందరికిని సమాన కల్త్రువులగు వారి మీదను ధోరాడరెను అని ఆయన చెప్పెను. కథలో చెప్పలేనంత గండకనోశము కలిగెను. హార్ లీబ్నెట్టును సభలోనుండి వెడల గొట్టిరి.

వాక్ బిల్డిట్టి యుద్యోగమును వదలుట.

జర్మనీయుల యభిప్రాయములు.

లండను మార్చి 19:— జర్మనీయులు భీతిగొల్పబద్ధులు అను విమర్శనంబయింకను నుపయోగించుచేరి తటస్థజేతములలో నున్న జర్మనీయుల యోధులను ఆయాజేతములవారు నశింపజు కొనెదగు. ఇంతియగాక దక్షిణఆమెరికావారికిగూడ మనయుం దు కోపముకలు పునని ఆడ్చిరలు వాక్ బిల్డిట్టు గారు జర్మనీను చక్రవర్తిగారికి చెప్పిరి అని హార్ లీబ్నెట్టు గారు బ్రకటింపిరి. ఇంతియమున వాక్ బిల్డిట్టు గారు రుద్యోగమునకు రాజీనా మా నిచ్చిరిని కల్త్రులు వార్తాయున్నవి. వారు రుద్యోగమును వదలుటవలన రిచ్చకలిగెననియు ఆవిషయమై నేనేమియు జెప్పలేననియు కాంటు రివెల్లూ గారనిరి. ఇట్టితరుణమున నిది యెట్లు కలిగినదియు వాహాముగ జర్మింప వీలులేకుండుటవలన నీవిషయము జర్మనీభృజ యాదుర్దాను బొందెద రనుటకు సందిశములేదని కలోగ్గెట్టువార్తాయున్నది. వీ రుద్యోగ మును వదలుకొనుటవలన నికవై జలంతర్దాములు బనిచేయ వలకు పోవాలి. యుద్ధకార్యములను పూజ తమ యిష్టము సారముగ చేయగోరుట నష్టవాదకము అని హెచ్చరింపుచు నావత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఫిల్లి

రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంతివార్త

డిల్లి మార్చి 18:—నిన్నటిదినమున రాజప్రతినిధిగారికి ఇండియా ఉంట్రిగారు ఇల్లు తంతివార్త ప్రసంగెను.

వెల్లెయొద్ద పరానువారు జర్మనీయులను వెతుకట దోషముందీరి. తెలికొల్పెట్టు క్షయియ్యురంగములపై బలముగ ఫిరంగులగాల్చి 17 వ తేదీ మధ్యాహ్నమున జర్మనీయులు మార్తొడుగుట్టును బలముగ వెదురించిరి. కాని ఎంతక్రయోగవడి నను జర్మనీయు లొక యడుగుభాగమైనను ఆక్రమించుకొన జాలకపోవుటయెగాక బోయి కార్యవైపునకు తరిమివేయబడిరి. ఫిరంగులయొక్కలములమున నట కధికముగ సప్త ముల బడసిరి. దోవామాంటునకు కుడి ఎడమపార్శ్వములను వాళ్ళు గ్రామశరీరమునను ఫిరంగియుద్ధములు జరిగినవి. వదా తియుద్ధములు జరుగలేదు. గాని ఈక్రతేతమున సడచుచుండిన కల్చురీవరముపై పరానువారి ఫిరంగులు గురిచేయబడెను. వోవరులో కొండల దిశవభాగమున సంకులకళిప్పి సమరము సంభవించెను. రంగమున: తరఫులములం గూడ ఫిరంగుల యుద్ధము జరిగినది. రీగాట ఈకార్యమున బట్టినదీర్ఘముకడత్రులమగు కలిప్పి ద్వంద్వ యుద్ధము జరిగెనని రుస్సావారు తెలియజేసిరి.

కార్యోరంగమువైకును సాక్ మార్షివోవైకును కల్త్రువులు ముట్టడినటుల వారినిదరిమి చేసితిమని ఇటలీవారు తెలియపరచిరి.

ఆంగ్లేయులు స్థాము నాక్రమించుకొనుటచే సయ్యదు అనామ్యురు గారి కతిభవ భంగముకలిగినది. వారి సేన పరికరము లున్నటి విడచివేసి పారిపోయెను.

ఫిల్లి మార్చి 19:—నిన్నటిదినమున రాజప్రతినిధిగారి కిల్లుతంతివార్త యంపబడెను:—వెల్లెయొద్ద పరానుసేనలు జర్మనీయులను వెతుకట దోషమున్నవి. మ్యూనునడికి కల్త్రువు భాగమున అప్పడప్పుడు ఫిరంగులు కాల్చబడినవి. 166 తేదీన ఓడింపబడిన తరువాత కల్త్రువులు హెచ్చుస్థానముపై మరి ముట్టడి యొక్కలేదు మ్యూనునడికికూర్పున 18వతేదీ సాయంకాలమున ఫిరంగులు కాల్చబడెను. రాత్రియందు వాళ్ళు గొర్రులు దగ్గ ములపై వెక్కుకుట్టుకును కల్త్రువులచే జరుపబడెను. గ్రామ ముపై రెండుముట్టకులును దగ్గమున్న పార్శ్వములపై రెండు ముట్టకులును జరుపబడెను గ్రామమునకు ఆగ్నేయభాగముకుదిని ముట్టడింపబడెను. మరిఫిరంగులును గువాచిచే నీముట్టకులన్న యు లొలగగొట్టబడినవి. ఎయిసికుత్తరమున బోయి డిబ్బుట్టిను పరిసరమునందు నొకస్థానముపై కల్త్రువులు ముట్టడినవి. వెతుకట తరిమి చేయబడిరి.

ఎత్తరమునకు కల్త్రువులనున్న వచభూములను రుస్సా వారాక్రమించుకొనిరి.

లూను, ఇ(వెనులయొద్ద ఫిరంగిదళ యుద్ధము జరిగిన వని ఆంగ్లేయులు తెలియజేసిరి విసాంజోరంగమున ఇ(వెనుల వారి ఫిరంగిదళములను మరుదగ వర్తించెనని ఇటలీయులను చెప్పిరి.

THE GREAT WAR.

Verdun Battle: Fragmentary German Attempts.

INDIAN ECONOMIC COMMISSION: ITS SCOPE.

German Seaplane Station Attacked: Considerable Damage Done.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

German Seaplane Station Attacked. Considerable Damage Done.

LONDON, March 20. The Admiralty announces that early this morning a combined force of approximately 50 British, French and Belgian aeroplanes accompanied by 15 fighting machines attacked a German seaplane station at Zeebrugge and the Aerodrome at Houttave near Zeebrugge. Considerable damage appears to have been done. The machines on an average carried two hundred pounds of bombs. All returned safely. One Belgian Officer was seriously wounded.

Air Raid on Zeebrugge.

The Paris Communique says that an allied air raid on Zeebrugge took place at four in the morning and 19 French aeroplanes took part. The aviation ground was attacked at Houttave 6 miles east of Ostend.

Sir Starr Jameson is progressing satisfactorily.

France.

Sporadic Attacks: Great German Losses.

PARIS.—A semi-official announcement says that by the thirteenth day of the battle of Verdun, German attempts have become fragmentary and sporadic indicating how keenly the Germans have felt recent losses.

LONDON, March 20.

PARIS.—The communique says:—The Germans delivered rather a violent bombardment southward of Malancourt and then after artillery preparation made a small attack on Poivre Hill which completely failed. There was intermittent bombardment at Vaux and lively cannonade at Eparges.

Great Ovation to Italian C-in-C.

LONDON, March 20.

General Cadorna, Italian Commander-in-Chief, was given a great ovation on arriving in Paris and the ovation was renewed when Generals Cadorna and Joffre motored through the streets.

General Gallieni's Resignation.

LAHORE, March 20.

LONDON, March 19th.—General Gallieni's resignation has not surprised Paris. An operation will probably be necessary.

Russia.

German Offensive in Riga Region.

LAHORE, March 20.

LONDON, March 19th.—The "Daily News" Petrograd correspondent hints that Germany's contemplated offensive in the Riga region, aided by the fleet, may possibly be forestalled in an unexpected manner by the Russians. ("C. and M. Gazette.")

The Russians at Trebizond.

LAHORE, March 20.

LONDON, March 19th.—The "Daily Telegraph's" Rome correspondent learns from a diplomatic source that the Russians are attacking the environs of Trebizond with large forces on three sides and landing reinforcements a few miles eastward. ("C. and M. Gazette.")

Turkey.

A Turkish Peace Mission.

LAHORE, March 20.

LONDON, March 19th.—According to the "Idea Nazionale," Naby Bay, formerly the Turkish Ambassador at Rome, has been entrusted with a special mission concerning a separate peace. ("C. and M. Gazette.")

Germany.

Disorder in the Reichstag. Socialists and Soldiers.

LONDON, March 20.

AMSTERDAM.—There was great disorder in the Prussian Diet as the result of a speech by Herr Liebknecht, in which he declared that the present was aimed at thwarting the liberation of the workers. He said that soldiers ought to fight not only in the trenches, but against the common enemy. There was a terrific commotion, and Herr Liebknecht was ejected.

German Views on Admiral Tirpitz's Resignation.

LONDON, March 20.

The German papers freely discuss the resignation of Admiral Von Tirpitz which they ascribe to Herr Bailial declaring that Admiral Von Tirpitz warned the Kaiser

that a continuance of frightfulness would mean the seizure of all German vessels in neutral ports, and finally alienate South America. Count Reventlow admits that the resignation is so staggering that he is unable to discuss it. The semi-official "Cologne Gazette" admits that it is difficult for the Germans not to be anxious in this serious crisis since its origin cannot be publicly discussed. The paper declares that the idea that the resignation means cessation of submarine warfare is quite unfounded, and concludes with a warning against the evils resulting from public opinion trying to influence military operations. ("C. and M. Gazette.")

United States.

Villa Trapped.

LONDON, March 20.

EL PASO.—A wireless message says that General Villa has been trapped at Badricora Lake. Everything depends on General Carranza holding his end.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi.

The Departing Viceroy.

DELHI, March 20.

As now arranged, H. E. the Viceroy will leave Delhi on Friday afternoon, the 31st March, and there will be a gathering at the Viceroyal Lodge to bid farewell to his Excellency at 5-15 P.M. Before he starts, the usual guards of honour will be furnished. His Excellency's arrival at Bombay on the morning of the 2nd April will be private. The party accompanying His Excellency will comprise of the Hon'ble Diamond Hardinge, Sir James DuBoulay, Lt.-Col. Maxwell and Captains Brown and the Hon'ble A. Hardinge.

Calcutta.

Economic Survey of India.

The Names of the three Indians Appointed.

CALCUTTA, March 21. With reference to the "Times" announcement of a commission to survey the economic resources and industrial possibilities of India with special view to the conditions after the war, it is generally believed in Calcutta that the Bengali Business man referred to is Sir R. N. Mukherjee, senior partner of Messrs Martin and Co, the Parsee manufacturer and capitalist is believed to be Sir Dorab Tata whose presidential speech at the industrial Conference in Bombay in last December created so much interest, the Mahomedan member well-known for his business capacity is considered to be Sir Fazulbhoy Currimbhoy. It is believed here that representation of European industries and commerce in India has not been secured or if European merchants have been selected they are not Calcutta men. Proceedings of the Commission will, it is obvious, take place in India.

Released by Magistrate but Interned Under Defence Act.

CALCUTTA, March 20.

Yesterday the District Magistrate of Alipore discharged some twelve young Bengali anarchists who had been arrested in connection with the recent house searches in a village near Calcutta. Shortly, after their release they were rearrested, it is said, under the defence of India Act and will be interned.

Eight More Dacoities.

Eight more dacoities were reported to the Police last week, three in Bankura, two in Midnapore and one each in Hugli, Howrah, and Nadia.

Punjab.

Six Graduates Take the Vow To Serve the Arya Samaj.

LAHORE, March 20.

The Convocation of the Gurukula at Hardwar was held on Saturday at Kangri. Hardwar, Eleven new graduates were turned out this year of whom six took the vow to serve the Arya Samaj. One graduate is going to Mauritius Island to preach vedic Dharma. Lala Munshiram officiated as Acharya at the Convocation. Mr. Chausi would preside at the Depressed Classes Conference in connection with the Gurukula celebration.

Interned Men Released.

LAHORE, March 20.

The "Bulletin" reports that on the recommendation of Mr. Asghar Ali, Deputy Commissioner, Ludhiana,

Mathradas and Dawrkadas of Savewal, late employees in the Ugando Railway, who were interned under the Defence of India Act have been released.

Villagers Surround Dacoits, Their Heroism Praised.

LAHORE, March 21.

A Press communique says:—The Lieutenant-Governor has learnt with great pleasure of another very signal instance of fine spirit displayed by the villagers in coming to the aid of the Hindu victims of dacoits.

On the evening of the 11th February 1916 a gang of dacoits entered the house of one Bira Mall, a shop-keeper, in the small village of Jaffar, some seven miles from Fattengang in the Attock district. The shop-keeper's daughter succeeded while the attention of the dacoits was engaged in trying to discover the valuables in the house in escaping into the street and raising an alarm. The villagers promptly came to the rescue. The first to reach the spot was killed outright and the next two suffered a severe beating. By this time, however, the dacoits were practically surrounded and took to flight pursued by the whole villagers. Eventually one of the dacoits was wounded and three others were captured, and as a result of the subsequent efforts of the Police only one member of the gang remains now at large. The villagers' conduct is particularly deserving of praise in as much as the dacoits were armed with swords and spears and had at least two revolvers with them. Both the community and the individuals will receive suitable rewards.

Bombay.

Sir Dinshaw Petit.

Elected to the Bombay Council.

BOMBAY, March 20.

The millowners of Bombay and Ahmedabad have the right under the reform scheme of alternatively returning a member to the Bombay Legislative Council. This year it is the turn of the Bombay Mill-owners to send a representative and to-day was fixed for ballot. The election was uncontested and Sir Dinshaw Petit was the only candidate for the honour. At one time it was anticipated that the seat would be contested by another candidate but owing to the intervention of mutual friends no opposition was forthcoming and Sir Dinshaw's name will be duly recommended to the Government by the Mill-owners. Sir Dinshaw is the grandson of the first Baronet. The name of his family has long intimately been connected with the mill industry in the city. Sir Dinshaw is the agent of several mills in the city. He is the ex-chairman of the Bombay Millowners Association.

A Charge of Defamation. Against the Editor of "Kesari".

POONA, March 20.

A charge of defamation arising out of a letter published in a Marathi weekly paper called the "Kesari" has been filed in the Court of the City Magistrate by Mr. A. Thomas, retired Engineer P. W. D., against Mr. N. C. Kelkar, Editor, and one Mahadeo Govind Abhayankar, his correspondent. Mr. Thomas complains that in the issue of the "Kesari" of the 22nd February there appeared a letter written by defendant No. 2, in which the complainant was described as a missionary and said to have been guilty of certain transgressions against the Irrigation Act in connection with the cultivation of his fields at Loni, all of which Mr. Thomas denies. These allegations, he moreover states, have estranged his Hindu neighbours from him. The defendants' replies to the allegation have to be put in by the 1st April.

Who is Who?

Sir Marshall Reid.

BOMBAY, March 20.

Sir Marshall Reid whose appointment in the India Council is announced to-day is well known in Bombay as the Managing Director of the Bombay Company, Ltd. He was also the Chairman of the Bombay Chamber of Commerce in 1914. He was one of the directors of the Bombay Bank and represented the Chamber of Commerce at the local Legislative Council and also sat on the Imperial Legislative Council in succession to Sir Charles Armstrong. The important appointment of the financial adviser to the Secretary of State is one invariably filled by a member of some of the well-known financial houses in the United Kingdom. This is perhaps the first occasion when any one out of that circle has been called upon to fill this place. Sir Marshall Reid was created a C. I. E. in 1902 and his name appeared among the Knights on the 1st January 1916. Sir Marshall Reid retired from business last year.

Mr. Curtis Appointed. Executive Councillor.

BOMBAY, March 20.

His Majesty the King Emperor has approved the appointment of the Hon'ble Mr. C. S. Curtis C. S. I., I.C.S. to be a member of the Executive Council of the Government of Bombay in succession to the Hon'ble Mr. W. D. Sheppard, C. I. E., I. C. S., appointed to the India Council.

SHORT NEWS.

The P. and O. Steamer "Caledonia" with the Indian mails and about 230 passengers left the Bombay Harbour to-day at 1 P. M. for London.

THE P. and O. Company's steamer "Arabia" with the outward mails of the 2nd instant, passed Suez in the afternoon of Thursday, the 16th instant.

The Lieutenant-Governor paid a visit to the new Salvation Army silk camp at Changa Manga on Sunday. Mr. Booth Tucker read an address of welcome in which he set forth a history of the project. His Honour gave an encouraging reply in which he expressed his great interest in the Salvation Army's report to develop the silk industry.

(By Wire.)

DELHI, March 20.

The Hon'ble Pundit Madan Malaviya, in speaking on the motion—"That this Council recommends to the Governor-General-in-Council that early steps be taken for the abolition of the system of Indian indentured labour," said that this system of labour had been in existence for nearly 80 years. Consequent on the abolition of slavery in 1834 the Colonials suffered heavy loss. Hence they resorted to the labour market of India, their main aim being to get enough labour to do as much work as possible under conditions as good as possible to the capitalists. The nature of the abuse that these conditions gave rise to led to an Act being passed by Lord Ripon in 1883 which enforced prompt and careful supervision over the labourers before reaching the Colonies, but it also served to make the recruiting conditions much easier. The laws were also consolidated in 1908, but it was a pity that the Government were not perturbed by the thought of the conditions under which the coolies were suffering. They trusted too much to the Colonial Governments to look after the labourers. The public remained ignorant till Mr. Gandhi exposed the undesirable laws under which they were suffering, and their indignation was roused by the anti-Indian policy of the Transvaal Government. Indentured labour was prohibited in consequence, as a prudential measure, in the case of Natal. Two years later Mr. Gokhale moved that immediate steps be taken for its total abolition, but this Council had unfortunately thrown his resolution out. Latterly a Committee was appointed to enquire into the system, but underestimated the difficulties and even seemed to go so far as to apologise for them. What then was this system by which simple men were inveigled to go into a foreign country and work there? They had to work under men whom they could not choose, under conditions which they had no voice in shaping, and they were not informed that they would be punished penally even for trivial faults. Though called a contract it was not one that ought to be honoured by that name. The position of the labourers was one of helplessness. Referring to the injurious ways in which the system affected the coolies, he said that the law of 1883 indeed safeguarded them from many evils, but they had also unhappily made the conditions of recruitment easier. It was maintained in this Council, when Lord Ripon was Viceroy, that the nature of agreement had to be explained to the coolies. This was accepted by the Council, but even now the conditions were not fully explained, as fully, that is, as they ought to be. The real conditions of life they would have to lead, even often relinquishing caste and religious scruples, were not explained, nor were they enlightened on the real conditions under which they would have to work. Some were even asked to do butcher's work, for their work was out of the items of domestic service, nor was the nature of the penalties they would have to undergo made plain to them. And to show the real state Pundit Malaviya referred to a coolie who, owing to some default or another was imprisoned in the aggregate for 692 days. Turning to the men who were entrusted with this recruitment, he said that they were mostly a very low class of men, who would not deem it wrong to practise fraud and be as unscrupulous as the occasion demanded. They mostly came in the guise of a helper in pilgrim centres or station platforms, and then by deception drew these unfortunate men and women to the labour depots. Again, these depots could not be freely entered by the public in search of their lost men and women, and even when these latter were brought before the Magistrate it was after a good deal of tutoring, combined with terrorising, and it was, therefore, not unnatural that the public often failed to disillusionize the men. Even the District Magistrate had not a voice in the selection of these recruiters. The money thus got from their vile occupation was so great that it often proved an incentive to deceit and fraud. Again, the conditions under which the labourers lived when on board the steamer were not good. There was not sufficient care for the modesty of women, and all caste and religious rules were being broken through, and it was no wonder that many committed suicide or else threw themselves into the Hooglehli. In the colonies things were not more happy. They had to work from seven to nine hours. Hard as this was in the case of men, it was harder still in the case of women, who had to work inside their homes and look after the sons and daughters in addition. Mr. Malaviya also referred in this connection to the whipping of a woman by an overseer for no other fault than that of taking with her her sick child. Mr. Malaviya then went into the statistics relating to the wages and said that financially they were not in a very good condition. There was, in fact, but a very narrow margin between the wages gained and the amount required to be spent. But the cruellest part of the story was that relating to the number of prosecutions people were subjected to—penalties not only for desertions and criminal conduct, but also even for insulting words and gestures. The fact was that too much power was placed in the hands of the overseers, swollen with pride. Nor were the conditions of justice favourable to these wretched men. A very degrading feature of the whole story was the immorality prevailing among these labourers, a factor to be reckoned with when explaining suicides. It was a most outrageous system in which the sacredness of the marriage tie was cast to the winds, and women were exchanged as if they were a kind of chattel. Such was the record of shame and outrage.

Imperial Council.

We have listened with interest to the speech of the Hon'ble Pandit Madan Mohan Malaviya, which has been given with great clearness and moderation, and I rise at this early stage in the debate in order that the Council may know at once that the Government propose to accept this resolution. I and my Government have, in fact, already taken the first step towards the abolition of the system of Indian indentured labour which the Resolution recommends. In the autumn of last year the Government of India addressed the Secretary of State reviewing the whole position in the light of the information contained in Messrs. Macneil and Chimmanlal's report, and especially bringing to his notice the feeling against the system which has intensified year by year in this country. We informed him that, in our opinion, the moment had come to urge His Majesty's Government to assent to the total abolition of the system in the four British Colonies where it still prevails, and in Surinam. We could well understand that His Majesty's Government, with their pre-occupations during the course of the war, might prefer to postpone the final settlement of the question till after the conclusion of peace, but we felt that this was no reason why we should not place our views before them on the main issue of the continuance of the system together with some preliminary suggestions for the solution of the problem of what the future should be under which recruitment and emigration should be permitted. The Secretary of State has informed us in reply that he is entirely prepared to accept the policy of eventual abolition advocated by us, and we have his full authority to accept this resolution on behalf of His Majesty's Government. He has asked us, however, to make it clear that the existing system of recruiting must be maintained until new conditions, under which labour should be permitted to proceed to the Colonies, should have been worked out in conjunction with the Colonial Office and the Crown Colonies concerned, until proper safeguards in the Colonies should have been provided, and until they should have had reasonable time to adjust themselves to the change, a period which must necessarily depend on circumstances and on conditions imperfectly known at present. I am confident that everyone will agree that, as the policy of the abolition of this system has now been definitely accepted and will be carried out, India can afford to accept this in a reasonable and generous spirit, recognising that the change should be effected with due regard to the existing interests, especially to those important industries in the Colonies which have been built up on Indian labour and on which the prosperity of some of the Colonies largely depends. There is another reason why this measure of delay need not cause anxiety. Marked improvements have already been made in the treatment of indentured labourers, and others are now in process of realisation. The Government of Fiji passed in 1912 a legislation substituting fines for imprisonment in the case of all ordinary offences against the labour law and has now passed an Ordinance completely eliminating imprisonment for purely labour offences. An Indian Settlement Trust is being established in the same colony to acquire and administer lands for Indian time-expired labourers, and the Colonial Sugar Refining Co., the principal concern which employs labour in the Island, has guaranteed the advance of the necessary sums financing this undertaking up to £100,000. Similarly the Government of Trinidad has submitted to the Colonial Office and obtained the approval of a draft ordinance abolishing all imprisonment for labour offences. The Government of India also learn that the Secretary of State for the Colonies proposes to inform Jamaica and British Guiana, and also, in order to avoid all possibility of misconception, Fiji and Trinidad, that the power of imprisonment for labour offences must be completely eliminated from their respective labour ordinances before the end of the present year. There is therefore, the less degree of urgency, so far as the immediate interests of the coolies are concerned, and having the pledge of the British Government for the abolition of the indentured system, India can freely accept the condition that due time should be allowed for other arrangements to be made, before the present system disappears for ever. For that matter the delay is also necessary in Indian interests. Some of the worst evils associated with indentured labour, for instance the morally undesirable features of coolie life in the colonies, cannot be attributed wholly or even mainly to the indenture, and might be found in much the same degree under a system of free emigration. Merely to abolish indentured emigration—a course which implies the refusal to allow any emigrant to leave the country under a contract—would only bring another set of evils in its stead. It would mean that recruiters would induce coolies to go without any agreement, but by the grant of money

by fraud, while the Government of India would have greatly weakened their power of interference. Consequently, an alternative plan for controlling the conditions of recruitment and emigration has to be worked out, and this must of necessity take some little time, but this need not in any way detract from the sense of gladness with which Indians of all classes will learn that the indentured system is now doomed. It is a source of great satisfaction to me that I am able to make this announcement in the Council to-day. I have always felt an irreconcilable prejudice against the system of indentured emigration from India to the British colonies, and as the Council is aware, one of the earliest acts of my administration, and one which gave me profound pleasure was the prohibition of such emigration to Natal. This narrowed the field of the problem, since the exclusion of Natal left indentured emigration open only to a small number of British Crown colonies and to Surinam. In 1910 emigration to Mauritius was also prohibited, and though the Government of India have subsequently been approached with a view to its resumption we declined to consider the proposal. In this way considerable progress was made towards the abolition of the system which was thus left in force only in respect of emigration to the four British colonies of Jamaica, Trinidad, British Guiana and Fiji and to the Dutch Colony of Surinam. My Government then passed the whole question under review in connection with the report of a Committee appointed by the then Secretary of State for the Colonies, to consider the general question of emigration from India to the Crown colonies, including the question of the general advantages to be reaped by India herself and by the particular colonies concerned. The Committee was presided over by a distinguished ex-member of the Home Civil Service and contained two gentlemen who had served in India, and one member now in the Indian Civil Service, who had had special experience of the recruiting districts of the United Provinces. There was no reason to suppose that the Committee did not conduct their enquiry with due care and impartiality. The whole trend of their report was to show that the system afforded so much economic and material benefit to the coolies that it ought to be maintained in their interest, and when that late distinguished member of our body Mr Gokhale raised the question four years ago it was on these grounds, based on the data supplied by the Committee's report that my Government were unable to accept his motion that steps should immediately be taken for the total abolition of the system. But, though we did not accept his motion, I was greatly impressed, as no one could fail to have been, by the intensity of the feeling against indentured emigration which the debate revealed in this Council. Shortly afterwards also facts came to my notice which caused me to think that the examination of the question by the Colonial Emigration Committee had not been sufficiently thorough, and I decided to send a special deputation to examine the question anew on the spot in each of the colonies concerned and in Surinam. I selected for this mission a member of the Indian Civil Service and an Indian gentleman chosen from the United Provinces, the province from which so many emigrants are drawn, and I confess I hoped that their investigations would prove the deathblow of the system. In one sense, as I shall shortly explain, it has done so, but not in the immediate and decisive manner which I had hoped and expected. It must be admitted that the first impression produced on reading Mr. Macneill and Mr. Chinnammal's report is that the evils of the system are not so serious as has some times been alleged, and in fact the authors of the report have recorded their opinion that the advantages of the system as a whole outweigh its disadvantages, though they by no means ignore certain undesirable features, which they wish to see removed. But, in spite of their failure to condemn the system root and branch, a detailed examination of their report has furnished material which forms an overwhelmingly strong indictment against the further continuance of indentured labour. It has brought to our notice damning facts which, so far as I am aware, had not been elicited by any previous enquiry and which I am sure have impressed His Majesty's Government, as they have impressed us with the necessity of the system being brought to an end. I will tell the Council briefly what these are.

From the purely material point of view the Government of India like many other people had in years gone by looked upon emigration to the colonies as affording only to a limited extent, a means of relief for the congestion and poverty that unhappily prevail in the districts, whence the supplies of emigrating labour are mostly drawn. A good deal of detail was given in the report regarding the earning capacity of the coolies in the different colonies. The opportunity was taken when examining these figures, of comparing the wages which a cooly could earn in the different colonies with the wages which were being offered to the same class of men in the numerous parts of India, where there was a good demand for labour, of comparing not only the wages but the purchasing power of those wages. The elaborate details given in the report, brought out in very striking fashion the effect of high prices got from the labourer and his family, prices which prevailed in most of the labour colonies and the value of the cash earnings of the labourer and his family. I will not weary the council with a mass of details. I may state that in the four British colonies of which I have been speaking the average adult labourer, provided that he spends little or nothing except on food and cloths, can save from under 1s to about 3s a week. I need hardly explain that as a matter of fact he never saves anything like as much as this, but that is after all a matter of human nature. Now I do not wish it to be understood that I am in any way accusing the colonial employers of paying unreasonably low wages nor do I wish to minimise the advantages and the prospects that he before the cooly, who has worked through his term of indenture. The labourer, who works hard and lives thrifty and keeps himself out of trouble among the surroundings which as I shall explain presently are morally very undesirable, is usually in a very few years after the period of what we may call his economic probation able to find for himself a home and a means of livelihood or employment in one of the towns from whence he can be seen gain a very comfortable competence. This I wish to be admitted, but why should the labourer have to wander for months or years over the "Big Water" to get into the "Big City" and to place himself in the

TELEGRAMS.

long period under conditions often of an undesirable and in some cases of a revolting nature, in order to achieve the desired end, when he can obtain in India the choice of either better paid labour, as for instance in the big jute areas of Eastern Bengal, or almost equally well paid labour with the prospect of obtaining in a very few years a home and a piece of land on the Assam tea gardens. It seems rather absurd to find a man going to Fiji for a wage of 26s a month where rice is selling at 2½ seers to the rupee, when he can readily earn 6 or 7s a week during the jute season in Eastern Bengal with rice selling at a third of the price prevailing in Fiji, with the additional advantage that he can, if he likes with far greater ease, take his family with him to add to his earnings, than in the case of the distant colonies. It is clear then that the cooly himself does not seem to gain very much by emigration. From the point of view of India as a whole it can hardly be seriously argued that indentured emigration to the Colonies is an important safety-valve for congested districts in India, seeing that the total emigration on indenture to the four tropical colonies during the year 1913 amounted only to a little over 7700 persons, whereas in the same year Madras alone sent 117,000 coolies to the Straits Settlements and 190,000 to Ceylon.

Disproportion in Sexes—A far Serious Aspect.

I now turn to a more important and far more unpleasant aspect of the case. It has very long been known and regretted that the sex proportion of the emigrants was unsatisfactory. This of course is not a matter which arises out of the question of indenture. What we are however, concerned with is the effect which this sex ratio has on the conditions, under which the indentured cooly has perforce to live during the period of indenture. Here the Government of India for the first time received full information of certain details, which showed that there must be something very wrong indeed with the conditions under which these men were living. The death rate among indentured coolies has been decidedly high in some colonies, but the Government of India had never before been able fully to examine the details regarding the share in this death rate attributable to suicides. The figures were truly startling. The average rate of suicides were per million of all ages 45 in Madras and 63 in the United Provinces. Suicides are especially frequent among persons of the usual age of the indentured labourers i.e. between the ages of 20 and 30, and we may make a liberal allowance in this respect, but in the colonies we find the following figures for suicides per million. British Guiana—Free population 52, Indentured 100; Trinidad—Free population 134, indentured 400, Fiji—Free population 14, Indentured 926. I do not think that we have to seek very far for the cause of the state of things which these figures reveal. In a Parliamentary report for March 1914 the sex proportion among the average Indian population of the various colonies showed that in Trinidad and Tobago (Jamaica?) there were nearly twice as many males as females, in British Guiana there were about 26 percent more, while in Fiji there were nearly 2½ times as many males as females. As might be expected from these figures there is strong unofficial evidence to show that the sexual immorality prevailing among the coolies is appalling and that the domestic relations are largely in abeyance. Such sordid and miserable conditions may well predispose an unhappy man to suicide.

Prosecutions for Breaches of Civil Contract.

Again a necessary result of all systems of indentured labour is the enforcement in the courts of law of the breaches of its conditions. I will gladly admit that prosecutions have largely, in response to our repeated and earnest representations shown a considerable diminution, but even so the average percentage of prosecutions to indentured population during the recent years has been in Trinidad 23 per cent, in British Guiana 18 per cent, in Jamaica 12 per cent and in Fiji 13 per cent. The same individual is not doubt often prosecuted more than once and we must make due allowance for this fact. But it is surely an inevitable deduction from the facts and figures I have just been placing before you that the ultimate force which drives to his death a cooly depressed by home sickness, jealousy, domestic unhappiness or any other cause, is the feeling of being bound to serve for a fixed period and amidst surroundings which it is out of his power to change. We may fully admit that the undesirable sex proportion may have more to do with this even than the system of indenture itself. This is a matter which in any case will have to be righted but at any rate we are at last in a position to free ourselves from the responsibilities of compelling the cooly to remain under these conditions without the power of being able to select the place in which and the master for whom he will work.

Not a Prejudiced View.

I do not wish it to be thought that I am taking a prejudiced view of the action of the Colonies in the matters that concern the physical well-being of the coolies. They have done their utmost. I have already told you of the action taken by the Colonial Government in Fiji to abolish the system of imprisonment for labour offences, how this action has been approved by His Majesty's Government and its extension to other colonies insisted on. I mentioned also the Fiji scheme for the settlement of Indian labourers on the land. I am not in a position to say that the action taken by Fiji was directly due to the proposals made by Messrs Macneil and Chimanlal, but it is no doubt true that the recent policy of the Colonial Government has been largely in keeping with their recommendations.

Home Government Thanked.

I feel that we all owe a deep debt of gratitude to the Secretary of State for India and to His Majesty's Government for their prompt and sympathetic response to the representations which I and my Government placed before them and it is fitting for me to take this opportunity of publicly acknowledging their action. Their attitude in the matter fills me with the assurance that what has been promised will be performed to the letter, and that the end of the system which has been productive of so much unhappiness and wickedness and has been relatively speaking of so small advantage to this country, is now in sight. No one who

TELEGRAMS.

knows anything of Indian sentiment can remain ignorant of the deep and genuine disgust to which the continuance of the indentured system has given rise. Educated Indians look on it, they tell us as a badge of helotry.

Satisfaction to me Personally.

This is soon to be removed for ever and it is a source of deep personal satisfaction to myself that one of the last official acts that I shall perform in this country is to tell you that I have been able to do something to ensure that the Indians who desire to work as labourers in the tropical Colonies may do so under happier conditions and to obtain from His Majesty's Government the promise of the abolition in due course of a system which educated opinion in India has for long regarded as intolerable and as a stigma upon their race.

Other Speakers.

Mr. Dadabhai tendered his grateful thanks and said that the news of the acceptance of the resolution would be received with genuine satisfaction.

Mr. Shafi thanked His Excellency on behalf of the Punjab and said that the indentured system was in direct opposition to British ideals. He said that His Excellency laid the country under a deep debt of gratitude.

Pundit Madan Mohan Malaviya said that the decision would be received with the deepest gratitude all over the country. He submitted that the Government was aware that fraud and misrepresentation were practised at the time of recruitment, and earnestly requested the Government to stop that as much as possible. He also said that, according to the terms of the Act of 1883, the coolies should be told the nature and condition of the work under which they were going to work, and that the cherished religion of the coolies should be respected.

Mr. Acharyar, after thanking the Viceroy and His Majesty's Government, protested against any idea of consulting the Colonial Governments with a view to giving them a real voice in the settlement of the problem. This was, he emphasised, an essentially Indian problem, the Colonials being merely people who profited from the transaction, and he was afraid that they might retard progress. At any rate they ought not to be more than consulted.

After the resolution was formerly accepted the Council adjourned till to-morrow.

At the Imperial Legislative Council to-day, in the course of an exhaustive speech upon Sir Ibrahim Rahimtulla's resolution for the appointment of a Committee upon the industrial development, Sir William Clark speaking on behalf of the Government of India, announced that upon the recommendation of the Government of India last autumn His Majesty's Government had approved the appointment of a Commission composed of a suitable number of businessmen, experts and officials, to examine the whole question, including that of new openings for the profitable employment of Indian capital, and whether and, if so, in what manner the Government can usefully give direct encouragement to industrial development. The commission will consist of Sir Thomas Holland as chairman with seven or eight members of whom three will be Indians. The members so far appointed include Sir Fazulbhai Currimbhoy and Sir Rajendranath Mookerji. There will also be a representative of the Parsi community of Bombay, a representative of European commerce and probably two members with much experience from the United Kingdom. The Hon'ble Mr. C. E. Low will join the Commission in the early autumn as one of the members. Sir Thomas Holland will leave England in the middle of April and will begin the preliminary work in Simla at an early date, but the precise arrangements are not yet settled. The terms of the reference of the Commission are wide, including practically all aspects of the question, excluding however the issues relating to the existing official policy of the Government of India.

A meeting of the Imperial Legislative Council was held this morning. Sir William Clark, Vice President, presided. After interpellations Sir William Meyer presented Budget for 1916-17.

Sir William Meyer next introduced a Bill to amend the Indian paper Currency Act 1910. He explained that the proposed Bill conferred upon the Government of India new power independent of the investment limits already laid down of issuing currency notes up to a maximum limit of £3 million, against British Treasury Bills held by the Secretary of State. British Treasury Bills were designated for this purpose because by the statute under which they were issued their currency was limited to a maximum period of twelve months and their consequent steadiness of value and the readiness with which they would be realised under them specially suitable as a temporary substitute for the gold. The new provision now proposed thus differed from the ordinary provisions relating to investment which contemplated a more or less permanent locking up of the funds invested. Sir William Meyer said that Indian paper Currency Amendment Ordinance 1916 continued in operation during the war and for six months. It was proposed in the present Bill to re-enact the ordinance in the form of a temporary act having the same currency as Act 5 of 1915. On his motion rules of business were suspended and the Bill was passed.

The following is the speech of Sir Ibrahim Rahimtullah in moving resolution on Indian Industries at the meeting of Imperial Legislative Council meeting to-day.

I beg to move that that this Council recommends the Governor-General in Council to appoint a committee of Officials and non-officials to consider and report what measures should be adopted for the growth and development of Industries in India.

Two years ago when I first tried to bring forward a resolution on the subject of Industrial development in India I had intended remarking that it was merely a common place to say that a wealthy or even a well-to-do India was of far greater advantage to England than a poor India. How well this view has been born out by subsequent events must now be apparent to all. The experience of the War has clearly shown that the economic well-being of the component parts of the British Empire is a tower of strength to Great Britain in every crisis which may arise in the history of that country. No one can deny that India has contributed her best towards carrying the world war to a successful conclusion. But what she has

done is nothing compared to what she would have willingly done had her economic resources been allowed to be developed in the past. In this connection the people of India gratefully acknowledge the warm tribute which His Excellency and the Hon'ble Sir William Meyer have paid both in this Council and outside, to the burden which India has borne so willingly in this world conflict.

It cannot be gainsaid by anyone acquainted with Indian conditions that the greatest need of the country has been its economic well-being and many able minds have been engaged in finding effective remedies for the solution of the problem. British rule in India with all its beneficent measures for the welfare and well-being of its people has in a way contributed towards accentuating the economic backwardness of this country. Steady progress has been made in various directions. India has been through the use of steam-power brought nearer to England and may by help of science be expected to be brought nearer still. Extensive programme of railway construction has been carried out. Education and sanitation have been fostered. In consequence of the cumulative effects of all such factors our wants have largely multiplied and the cost of living has steadily risen. What were once regarded as luxuries have now become necessities. It can be easily imagined what economic effects must be produced upon a poor country in such close contact and association with one of the wealthiest countries in the world.

In drawing attention to those points I do not wish to be misunderstood. It is not my intention to create any impression that I desire in any way to deprecate these measures. I fully recognise that they have contributed towards our enlightenment and improvement, better conditions of our public health facilities of travelling and transit and our comforts and convenience. The country wishes to press for more educational institutions; more extended application of sanitary science and more railways. My object is to merely invite the attention of this Council to the fact that with the progress and advance which India has undoubtedly made in various directions under British rule, our economic backwardness has come more prominently to the fore, and that the country demands unanimously and insistently for suitable and adequate measures to be adopted for substantial advance in the direction of our well-being. It is with this object that I have brought forward my resolution before this Council in the firm conviction that the Government will be pleased to confer a lasting obligation on the people of this country by helping in the growth and development of industries in India as one of the principal factors to ensure our economic advancement.

LATEST TELEGRAMS.

—o—

LONDON, March 20.

The "Times" referring to the appointment of Sir Marshall Reid to the Council of India in succession to Sir Felix Schuster whose term will shortly expire says the appointment remedies a long standing complaint regarding non-representation on the Council of Indian financial and commercial experience and follows the recommendation of the Royal Commission on Indian Finance and Currency of which Mr. Chamberlain was Chairman that there should always be at least one Member of Council with Indian financial experience.

The "Times" adds that the appointment will increase the satisfaction caused by the announcement of the forthcoming commission on Indian Economic development. It is understood that the enquiry will not cover the problem of fiscal readjustment in relation to other parts of the Empire and foreign countries.

It will however provide material for estimating the effects of possible, indeed probable changes to the consideration of which the Imperial Government pledged itself when vetoing the proposal of the Government of India to raise Cotton Import duties without increasing countervailing excise duties.

Presumably the Commission will be free to make suggestions on the problem of increasing and improving inadequate facilities in India for technical and industrial instruction and so bringing them into relation with local industries in Provinces that youths availing themselves of such provision may have reasonable assurance of suitable careers in Business life.

LONDON, March 20.

SALONIKA.—Owing to the German encroachment on Greek Territory a strong French column occupied and cleared villages on the frontier near Doiran. Both sides used artillery but although the retiring Germans were reinforced no general engagement followed. The French had only a dozen casualties. The allies and Germans are now face to face and some liveliness may be expected.

LONDON, March 20.

Mr. Asquith is making good progress and Lord Curzon fair progress.

LONDON, March 20.

Mr. Cecil Cochrane, Liberal, has been returned unopposed for South Shields.

Mr. Hughes Canadian Minister of Defence, has arrived in London.

The death is announced of reverend Stopford Brooke.

LONDON, March 20.

AMSTERDAM.—The fact that there were three explosions last after the liner had come to a standstill appears to preclude mine theory in case of the "Palembang". First was a slight explosion aft and engines were reversed for a few minutes. Later there was a heavy explosion on the starboard side. Two minutes after there was a terrific explosion near the engines blowing the ship in half. One of the boat's had just been lowered on the starboard side and was blown out of water. Nine of the crew were injured. The British destroyer rescued them.

LONDON, March 20.

AMSTERDAM.—The newspaper "Antieus Van Den Dag" says Netherlands has sent a very severe note to Germany on the subject of the "Fubantia".

Post Box, 167, G.T. MADRAS.

Amrutanjani

Best Indian Pain Balm.

తొలి స్వల్పము!

సజ్జ మధికము!!

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు వరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము
చక్కని డబ్బీతో నవా సీసా 1-కి టెల 0-3-0.
తలనొప్పులమామృతము, వాయువు పొట్ల బొగొట్టును
పార్శ్వపునొప్పుల బొగొట్టును. పొట్లబొగొట్టును
వనమూలికలచే హిందూ దేశముందు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
నువాసన గలిగి యుండును.

అమృతాంజనము అన్ని విధముల గలమును గలిగించును.
ప్రతిఇంట నుండదగిన చతురయైన వైద్యసహాయము.
వందభాష చీటి చూడకొనిన మోసము గలుగజేయదు.
రసభక్తులు టెలము 1-కి రూ 0-10-0
వందకు పువ్వు 2-0-0
అమృతాంజనము డిపో, 7, తంబుశెట్టిపేట మదరాసు.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటవను, వాటిని కాగుచేయు
గలగు తరీఖయను నెచ్చుటవను మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
చుకో యేయగలములు యేయవలయునో అని చెడి
పోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యీయవలయును
ఇట్ల అభ్యాసభూమికముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్
కోరస్ లు నేర్పించబడును. ఇది తెలుగు మానవులలో నేర్పించి
గవర్న మెంటువారిరక్షణకుండు లై సెన్సు యిప్పించి తంతులనును,
యింతులను ఫీసు 40 చూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు ఏప్రిల్ 15 తేది నుండి ప్రారంభమగును.
క్లాసులో చేరలచిన విద్యార్థులు మార్చి 31 వ తేదిని గాని
అంతకు ముందుగాని ధరభాగములు చేసికోవలయును. పాఠ
గూరి విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తాతాశంగంబును.
ఈ క్రింద నుడవారింతువారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాల్లీ అండ్ కో., బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మదరాసు మోటారు ఇంజనీర్లు

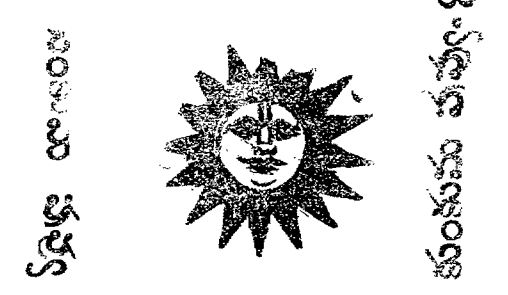
24 జనరల్ పీటర్సురోడ్డు
మాంటురోడ్డు పోస్టు, మదరాసు.
మోటారుబండ్ల ఇంజనీర్లుగాను, నడుపువిధానము
ను, బోధనాభ్యాసముల గలవలయును. ప్రత్యేక గవనిక:-
పాఠశూరివిద్యార్థులకు ఉచితముగవసతియొ,భోజనాదికములు
ను ఏర్పాటుచేయబడును. ప్రతిసెలప్రభుత్వన క్లాసుప్రారంభ
భవనును, తయారైన వైసాకరికి శిష్యావేయబడును. స్వల్ప
కుంభ్యయే దీసికొనబడును. ఈ నేజరు గారికి వ్రాసికొనవలెను.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

(గంభకర్త:-గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.
తైలినులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన
వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ
బడును. చందావద్దతి ఆదనందికలకు రు. 2-0-0
అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశ రుసుము లేదు.
సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుము.
కలయకాదు:- ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(27) 145, కాలిఫి, చదిరాసు అని వ్రాయును.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మూవద్ద దొరకును. కొనుదారు మార్కము
చేయు గమనింపుడు. కరస్పాండ్లను మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:-
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21, హమ్మంపేట, బొంబాయి.

శృంగారనైషధము.

ఇయ్యది సంస్కృతమున భట్టహర్షుడను మహాకవి
రచించెను. దీనిని తెలుగున కీర్వాణుడను గొప్పకవి ఆశ్రమ
మనీషి హృదయంగమముగా కల్పంబు ననుసరించియు నభిప్రా
యంబు గుఱించియు భావంబుపలక్షించియు రసంబుపొప్పించి
యు నలంకారంబు భూషించియు నాచిత్యంబాదించియు ననా
చిత్యంబుఁ బరిహరించియు మార్మకానుసారంబున రచించెను.
కాన, మూలమునకంటె రసవంతముగా నున్నది. ఇది మిక్కిలి
ప్రాధికమగుటచేత సాధారణముగా పండితులకేకాని పామరుల
కు గోచరమగుట కష్టము. కావున దీనికి చక్కని లేటమాటల
తోటికయు తాత్పర్యమును వ్రాయించి గుండరమైన పట
ములునుచేర్చి అచ్చొల్పించినారు. ఇయ్యది చిన్న నైషధ
మేలైన కాగితములనై ముద్రితమై చక్కని కాలిగొల్పెందు
చేయఁబడియున్నది. దీని టెల రూ 2-8-0. పుస్తకము దీనిని
ఏభోలోమాసములో కొనుదారికి రూ 2-8-0. కియ్యవలెను.
తపాలా ఖర్చులు పోల్చేకము.

ఆర్. వేంకటేశ్వరు అన్డ్ కో,
అనందా ముద్రాలయధికారులు, మదరాసు.

మోటారు సర్వీస్ బండ్లు

10, 14 మనమ్యూల కూర్పుండి కెళ్లు బండ్లు కెంటునే
అన్యకమానకు తయారుగా నున్నవి. ధరలు మొదలైన వాటికి
ఈ క్రింద నుడవారింతువారికి వ్రాయును:-
గ్యాల్లీ అండు కో., 149 బ్రాడ్వే, మదరాసు.
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

ప్రతాప కస్తూరిసూత్రలు

ఇది మంచి కస్తూరి తేలిక చేయబడినది. నువాసన
గలదు. అతీర్ణము, వాయువు, జ్వరము, నన్ని పాతము, దగ్గు,
జలుబు, మొదలగు వాటిని హరించి మంచి బలము నిచ్చును.
200 మా॥ సీసా 1-కి రు 0-4-0 (డబ్బో రు 2-8-0.)
ఆయుర్వేదసమాఖ్, పొంబాయ, గుంటూరు జిల్లా.

ప్రతిదినమును ముఖ్యముగా పురుషులొకరి మైనది

వైద్యవిద్య.

దీనియందు మెండు వైద్యబోధనలు నిండియున్నవి.
144-పుటలుగల పుస్తకము మీయింటివద్ద ఏకయ్యులేక
పోస్తేజ కర్ములకూడ లేక మీకు యిప్పించేట్లువుండు
తిసికొనుటకు నివ్వములేదా? నేడే ఒక పుస్తకమునకు
వ్రాయుడు. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ,
20, చీనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

స్వధర్మప్రకాశిని

మతివిషయములను ప్రకటించు మాసపత్రిక.

ఈ పత్రిక 8 సంవత్సరముల నుండి పోకటింతులకు
చున్నది. ఇందలి విషయముల ప్రాకృత్యమునుగాంచి పలువురు
చుచారాజులు రాజపోషకులయి అదరించుచున్నారు.

సంవత్సర చందా రు 2-0-0.

ఇదిగాక మా సమీపమునందు సస్యరాంధరి పుర్రోగ
మాతో ముద్రింపబడిన నిత్య కర్మానుష్ఠానాది అన్నీ కగ్లింధ
ములును, ధర్మశాస్త్ర కారికావళులతోను సకలవిధ సుదేహ
నివారకముగ క్రొత్తగ ముద్రించిన వైశ్యమేధిక గ్లింధము,
తొట్టినై ద్యగ్లింధములును, భారత, భాగవతాది గ్లింధములు
కూడ లభించును. నలయువారికి కేటాగును కూడ వందలము.

మానేజరు, స్వధర్మప్రకాశిని,
గుంటూరు అని వ్రాసి.

కావలెను.

వేదశాస్త్ర ధర్మపాఠశాల, సెక్రెటరీవారు.

శ్రీ శివానంద పండిత స్వామివారి పాఠశాలకు సాం
గాధ్యయనపరు లై 1 బోడేశకర్మాధికారు లగువా రొకరును
తర్కవ్యాకరణములలో నొక్కదానియందు సమర్థులై కావ్య
పాఠమును చెప్పగలవా రొకరును గావలసియున్నార కాన
రాదలచినవారు కెంటునే యాక్రింది వ్రెవిలాసమునకు సత్తర
మును వ్రాసి వేతనముమొదలగు విషయములను తెలిసికొన
పొగ్గింతులు.

వం. మార్కండేశ్వర శాస్త్రి,
శ్రీపండిత స్వామివారిమఠం, సెక్రెటరీవారు.

"గార్డన్" సే వడ్డుదంచి బియ్యముచేయు మెషీను.

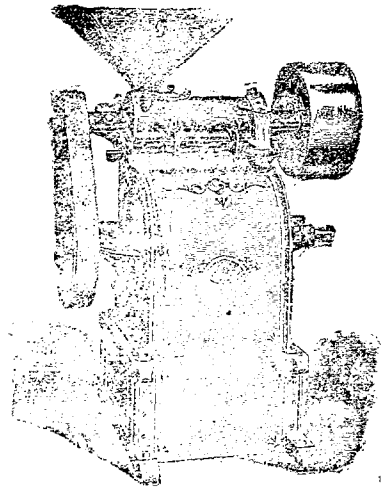
ఇంగ్లాండులో తయారుచేయబడినది.

సులభముగా తెలిసికొనవచ్చును.

ఘట్టిగా చేయబడినది.

సులభఖర్చుతో పనిచేయవచ్చును.

టక్సు అండు కంపెనీ, ఇంజనీయరులు, 9, బ్రాడ్వే, మదరాసు

కొత్త మాదిరి.

దక్షిణహిందూదేశమున, మధ్య
పరగణాలలో అనేకవందలు
పనిచేయుచున్నవి.

విడివిడిభాగములు ఎల్లప్పుడు దొరుకును.
కావలసిన యితరవిషయములను, ధరలను,
యీ క్రిందివారికి వ్రాసి తెలిసికొనుడు.

MADRAS:-Printed and Published by K. Nageswara Rao at the "Andhra Patrika" Press 6 & 7 Thambu Chetty St., George Town.